Bir
var

İNSAN BEYNİNİN, UZAYIN VE ZAMANIN

Bilinmeyen DÜNYASI

250 TL. (KDV dahil)

30

"Asfalt yol birden patika oldu..."
Rüyalarında gerçeği görenler
Şüphecilikten ruhçuluğa
"...ve gemi Cudi'ye oturdu..."
Kaynağı belirsiz ışıklar

Bu sayıda 2 adet Zener kartı veriyoruz

KARACAN

eori, birçok bilim
inançtan
a bu teori
anlıların
ekten

Bir program var mı?

Yeni-Darwinci teori, birçok bilim adamı için dini inançtan farksızdır. Acaba bu teori yeryüzündeki canlıların çeşitliliğini gerçekten açıklıyor mu?

BİLİM ADAMLARININ benimsemiş olduğu Yeni-Darwinci teori, bir yönüyle Darwin'in özgün evrim teorisine benziyor. Çünkü ikisi de, doğal seçmeye önemli bir rol yüklüyor. Bu ilkenin kendisi, yeterince açık: Organizmalar değişir. Döller de bu değişimleri taşıma eğilimi gösterirler. Organizmalar genellikle varlıklarını sürdürmesi mümkün olanlardan daha çok sayıda döl üretirler. Çoğu kez de, varlıklarını sürdürüp üreyen döller, çevreye en iyi uyum sağlayanlardır. Böylelikle, doğal seçim sayesinde nüfusta elverişli değişimler birikmeye başlar.

Darwin'in inancı

Darwin'in kendisi ise şuna inanıyordu: Bazı kalıtımsal değişimler rastlantısaldır. Diğerleri ise, atalarının çevreye tepki olarak sağladıkları uyumdan doğarlar. Örneğin, sıcak ve kuru yerlerde yetişen bitkilerin yaprakları kalındır. Oysa aynı türden olan, ama daha serin ve nemli koşullar altında büyüyen bitkilerin yaprakları daha ince olur. Yeni çevrelere yerleştirilen zeki hayvanlar da, koşullara uygun yeni alışkanlıklar geliştirirler.

Darwin, bu şekilde edinilmiş karakteristik özelliklerin, kalıtım yoluyla aktarılabileceğini varsayıyordu. Hatta bu konuda ayrıntılı bir teori de geliştirmişti. Pangenesis teorisi adını verdiği teoriyle, bu kalıtımın nasıl gerçekleştiğini açıklıyordu. Vücudun her yanından küçük zerreciklerin yumurta ve sperm hücrelerine hareket ettiğini öne sürdü. Bu hücrelere giren zerrecikler onları, organizmaların edindiği yapılara ve alışkanlıklara göre düzenliyordu. Fakat teorinin yanlış olduğu sonradan kanıtlandı.

Yeni-Darwincilere göre

Yeni-Darwinci teorinin Darwin'in teorisinden farklılık gösteren bir yanı da var. Yeni-Darwinciler, Darwin'in hiç duymadığı bir bilim dalı olan genetiğin teorilerini de hesaba katıyorlar (**Gregor Mendel**, genetik dalındaki ilk deneylerini 1865'te yapmıştı. Ancak bu deneylerin sonuçları 1900'e kadar açıklanamadı. **Charles Darwin** ise 1882'de ölmüştü). Genetik bilimine göre, kalıtım genlerle açıklanabilir. DNA adlı kimyasal maddeden oluşan genler, ipliksi uzun kromozomların içinde birbiriyle bağlantılıdır.

Bunlar, hücrelerin çekirdeklerinde (nucleus) bulunurlar. Cinsiyet hücrelerindeki genler, vücudun diğer yerlerinde hayat koşullarına karşı bir tepki olarak ortaya çıkan dönüşmelerden etkilenmezler. Yeni-Darwinciler ise, teorik nedenlerle edinilmiş karakteristik özelliklerin kalıtımı imkânını inkâr ederler. Çünkü bu kalıtım, genetik bilimi bağlamında kavranılamaz.

Tesadüfi gen karışımı

Yeni-Darwincilere göre, organizmalar arasındaki kalıtımsal farklılıklar bir tek şekilde açıklanabilir. Bu farklılıkların nedeni, genlerde meydana gelen tesadüfi değişimlerdir. Böylesi değişmelere, genetik mutasyonlar adı verilir. Yani, bu teoriye göre, develer dizlerinde yastıkçıklarla doğar.

Ama bunun nedeni, çökme alışkanlığının sonucu olarak bu karakteristik özelliğin ortaya çıkışı değildir. Yastıkçıkların gereken yerde olmasını tesadüfi mutasyonlar sağlar. Yeni-Darwincilerin doğruluğuna iman ettikleri bu görüş, kalıtımsal değişim açısından bir başka kaynak kabul eder. Bu da cinsel üretim süreci sırasında anne ile babanın meydana getirdiği tesadüfi gen karışımıdır.

Bir sanatçının, "büyük patlama"dan sonra soğuyan dünya karalarına ilişkin izlenimi. Hayat belki de, bir "ilkel çorba" biçiminde başlamıştı. "Çorba" şimşek çakmasıyla, atmosferdeki gazlardan oluşmuştu ve amino asit içeriyordu. Peki ama bu durum, bütün canlı yaratıkların yalnızca karmaşık kimyasal yapılar olduğu anlamına mı gelir gerçekten? (sağda).

Plan yok!

Özetlersek, Yeni-Darwinciliğe göre, evrimsel yaratıcılık yalnızca kör rastlantılara bağlıdır. Bunlar, doğal seçimin organizmalara yüklediği gerekliliklerle birleşirler. Evrim sürecinin planı da, yönelimi de yoktur. Canlılar için, insanlar da dahil olmak üzere, varlığını sürdürmek ve üremek dışında, hiçbir nihai amaç söz konusu değildir.

Yeni-Darwinciliğin savunucuları, teorilerini çoğu kez yerleşik bir bilimsel olgu gibi öne sürerler. Aklı başında her insanın, hoşuna gitse de, gitmese de bunu kabul etmek zorunda olduğunu düşünürler. Oysa dört ayrı nedenden ötürü, durum hiç de böyle değildir.

Adım adım düzeltme

Öncelikle, şunu belirtmek gerek. Doğal seçimin, çevrelerine uyum sağlayamayan organizmaları süzgeçten geçireceğinden kuşku duyulamaz. Böylelikle de, türler içinde yerel

Arap develeri. Yetişkin develerin dizlerinde sert yastıkçıklar var. Bunların, develerin çökmesi sonucu ortaya çıkan aşınmalardan oluştuğu kolaylıkla varsayılabilir. Ne var ki yavru develer de dizlerinde yastıkçıklarla doğar (altta).

uyum sağlamış yeni soyların gelişimine yol açılır. Ancak, temelde yeni olan organizma tiplerinin, küçük değişimlerin seçimi yoluyla adım adım geliştiklerine ilişkin bir kanıt da yoktur. Örneğin, fosil kayıtları bize bazı karmaşık yapılar hakkında bilgi vermez. Omurgalı hayvanların gözlerinin, ya da kuşların tüylerinin nasıl oluştuğunu bunlardan anlayamayız. Uzun süreli düzeltme süreciyle ya da ani sıçramalarla oluşmaları mümkündür.

Evrim sürüyor

İkinci nokta ise şu: Diyelim ki, türlerin meydana çıkışı (origin) doğal seçimin etkisi altında tedricen oluştu. O zaman türlerin karakteristik özellikleri de, hayat koşullarına tamı tamına uyum sağlamış olmalı. Oysa hayvanlarla bitkilerin belirli bir varoluş nedeni olmayan birçok özellikleri vardır. Örneğin bitkiler âleminde, birçok farklı yaprakları ve çiçekleri olan bitkiler aynı çevrede varlıklarını sürdürürler.

İyi ama, benzer seçim baskıları böylesine farklı biçimlere nasıl yol açmış olabilir? Ünlü botanist **J. C. Willis**'in bu konuda ayrıntılı bir çalışması var. Tropik su salyangozları olan Podostemaceae ailesini inceleyen Willis, şu sonuca varıyor: Farklı türlerde muazzam değişkinliğe sahip biçimler var. Oysa bitkilerdeki biçim çokluğu ile doğal seçimin ilintisi konusunda hiçbir kanıt bulunamadı. Çünkü hepsi aynı koşullar altında yetişiyorlardı.

Genlerden genlere geçme

Üçüncü olarak, genetik teori, kalıtımı da yeterince açıklayamıyor. Çünkü bu teori, bazı deneylerin sonuçlarını hesaba katmıyor. Bunlar, organizmaların, türlerinin eski üyelerinin etkisi altında gelişebileceğine ilişkin deneylerdir. Bu etkiler, morfogenetik alanlardan dolaysız olarak aktarılır. Bunlar gerçekten de bir çeşit birikmiş "tür hafızası"ndan yararlanıyor olabilirler. O zaman, edinilmiş karakteristik özellikler de tevarüs edilebilir (bir genden bir gene geçebilir) demektir. Hem de genetik kimyasal madde DNA'nın herhangi bir şekilde değiştirilmesine gerek kalmaksızın. Böylelikle, örneğin, hayvanlar, daha önceki hayvanların tecrübelerinin "dalgaboyuna girip", bunlardan yarar da sağlayabilirler.

Yeni-Darwinciliğin dayanağı

Yeni-Darwincilik, hayatın tabiatı konusunda son derece kuşku uyandırıcı bir teoriye dayanır. Bu da mekanik teoridir. Bu teori, canlı organizmaların yalnızca birer karmaşık makine olduğu varsayımı üzerine kuruludur. Yani, canlı organizmalar, yalnızca kimya ve fiziğin bilinen yasalarına tabidir.

İşte bu varsayım nedeniyle, birçok biyolog, telepatinin, önceden bilmenin zihnin doğrudan doğruya maddeyi etkileme gücünün varlığını reddederler. Aslında, paranormal sınırlarına giren her şeyi reddederler. Bu reddediş, olguların incelenmesine dayanmaz. Tek dayanakları

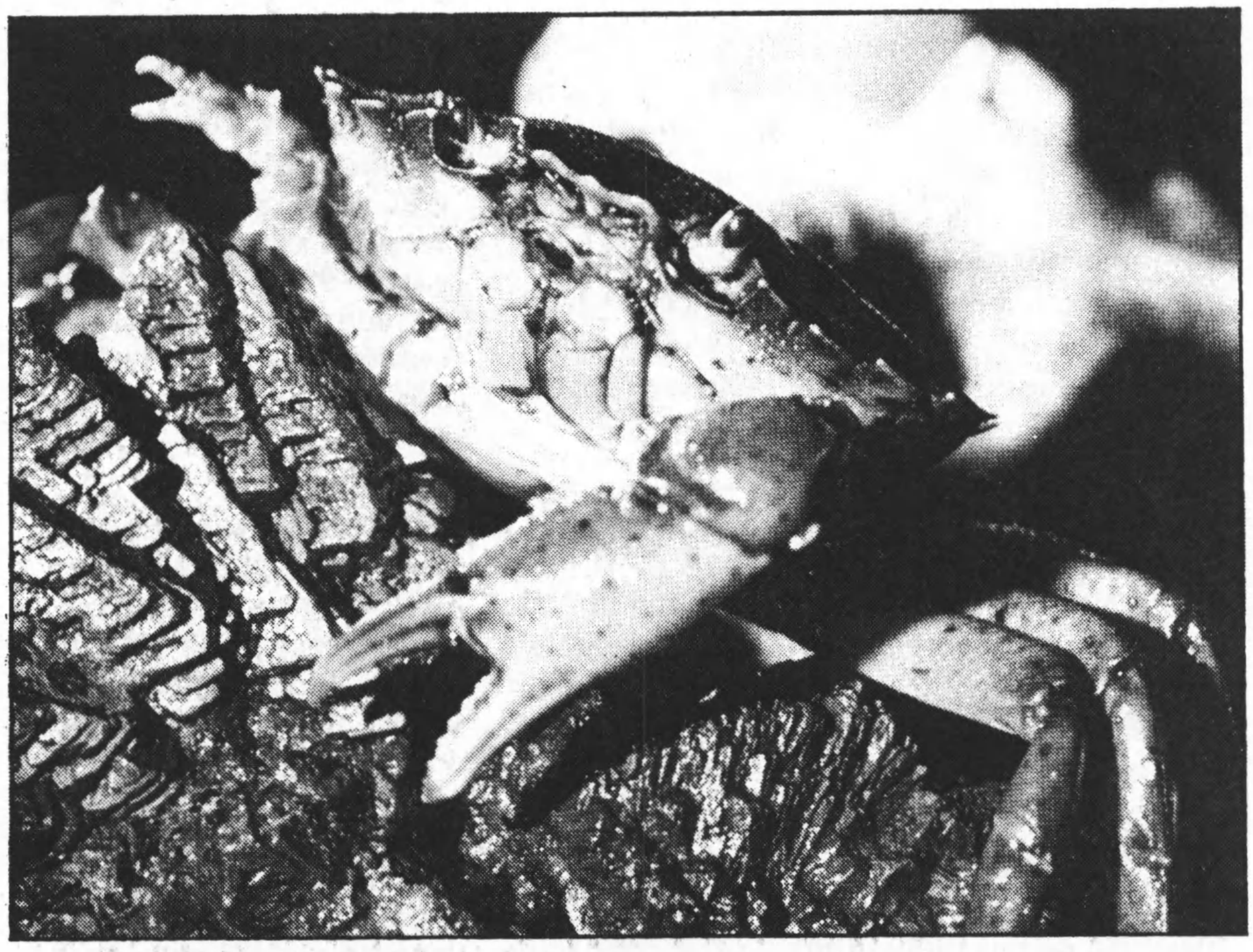

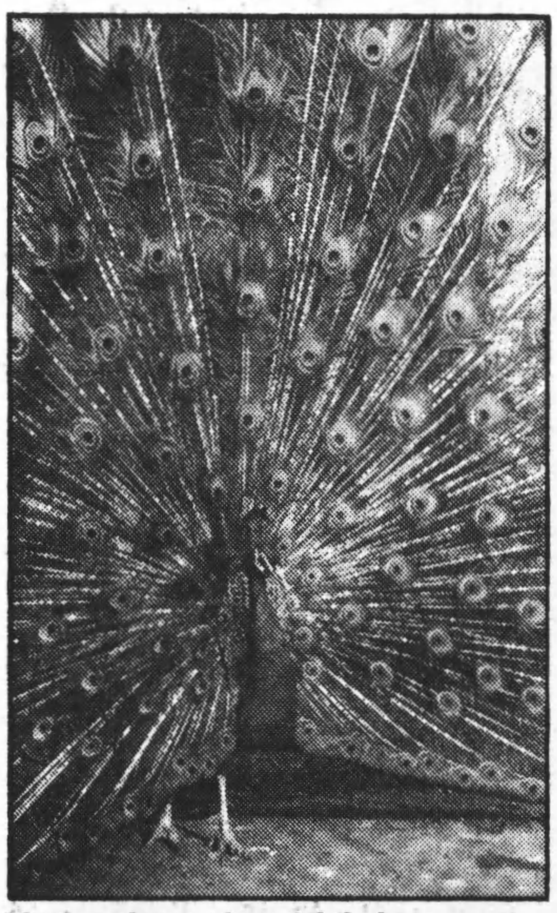

Kıskaçlarından birini kaybetmiş bir yengeç, yeni bir kıskaç geliştiriyor. Katı bilimsel öğreti, bu şekilde kendini yenilemeyi açıklayamıyor (en üstte).

Kur yapma töreninin bir parçası olarak görkemli kuyruğunu yelpaze gibi açmış bir tavus kuşu. "En uygun olanın varlığını sürdürmesi" ilkesi, böylesine gereksizce karmaşık biçimlere yol açabilir mi? (üstte).

böyle şeylerin şimdilik açıklanamamasından kaynaklanır. Madem açıklanamıyor. Öyleyse meydana gelmesi de imkânsızdır, derler.

Bilinmeyenler çok

Tabii ki, madde ve enerjinin temel yasalarının hepsini şimdiden bildiğimizi sanmayı gerektiren bir neden yok. Açıklanamayan birçok olayın varlığı bir yana, bilimsel araştırmaların sürüp gitmesi de, her şeyi bilmediğimizi kanıtlıyor. Morfogenetik alanlar varsayımının deneylerle kanıtlanabileceğini kabul edelim. Bu durumda, uzay ve zaman ötesindeki şeyler arasında bağlantı sağlayan bir dizi yasanın da keşfi gerekecekti. Oysa bu yasalar henüz bilim tarafından tanınmıyor. Gelecekte, şimdiye kadar var olabileceği akla bile gelmeyen birçok yasa da bulunabilir.

Kısır bir döngü

Mekanik hayat teorisi, canlı organizmalar ile makineler arasındaki bir benzerlik üzerine kuruludur. Örneğin, göz, fotoğraf makinesine, beyin ise bilgisayara benzetilir. Gerçekte de böyle benzerlikler vardır. Ama bunlar canlı organizmaların yalnızca birer makine olduğunu kanıtlamaz.

Hem canlı organizmaların, hem de makinelerin amaçları vardır. Ancak makinelere amaçlarını, onları meydana getiren insanlar verir. Örneğin, bilgisayarların yerine getirdiği işlevler, programlarına göre değişirler. Ya canlı organizmaları kim meydana getirip programlar? Mekanik teori yanlıları "Hiçbir şey" diye cevap verir. Onlara göre olanların hepsi, tesadüfi değişimlerin ve doğal seçimin bir sonucudur. Oysa bu kısırdöngü niteliği taşıyan bir kanıtlamadır. Yeni-Darwinci evrim teorisi, mekanik hayat teorisinin doğruluğuna dayanır. Bu teori ise, ancak Yeni-Darwinci evrim teorisi sayesinde doğrulanabilir.

Mekanik teori yanlılarının, görüşlerini haklı çıkarmak için yararlandıkları en önemli kanıtlama ise şudur: Canlı organizmalar teşhis edilebilen kimyasal maddelerden oluşurlar ve bilinen fizik yasalarına uyarlar. Öyleyse bilimin henüz keşfetmediği herhangi bir ilkeyi bünyelerinde barındıramazlar. Bu akıl yürütmenin sakat yanını görmek için, hayatın kökenine ilişkin mekanik teoriyi gözden geçirmek gerekir.

Çeşitli ihtimaller var

İlk canlı hücrelerin iki buçuk milyar yıl önce ortaya çıktığı genelde kabul edilir. Bunlar, amino asit gibi organik kimyasal maddeleri içeren, deyim uygunsa, bir "ilkel çorba" içindeydiler. "Çorba", şimşek çakmasıyla, atmosferdeki gazlardan oluşmuştu. Aslında epeyce akla yakın bir düşünce. Ama tabii, bu uzak geçmişte gerçekten neler olduğunu kesinlikle bilmiyoruz. Hayatın, evrenin bir başka yerinde meydana çıkmış olma ihtimali de gözardı edilemez. Sonra da, dünyaya, dışarıdan gelen (ya da kasıtlı olarak gönderilen) bu ilkel organizmaların "tohumları atılmış" olabilir.

Sırf tartışma ortamı sağlamak için, ilk hücrelerin aslında cansız kimyasal madde kümelerinden doğduğunu varsayalım. Mekanik teori yanlılarına göre, bu durum, hayatta, cansız maddelerde şimdiden mevcut olmayan hiçbir şeyin olmadığı gerçeğine işaret eder. Ayrıca ileride, bir deney tüpünde kimyasal maddelerden suni olarak canlı organizmalar yaratma imkânı doğacağını da çoğu kez öne sürerler. Onlara göre, böyle bir olay da, canlı organizmaların karmaşık kimyasal sistemlerden başka bir şey olmadığını kanıtlayacaktır.

Radyo örneği

Bu fikrin yanlışlığını sergilemek için transistorlu radyo örneğinden yararlanalım. Radyo, teller, transistorlar ve benzeri aksamdan oluşur. İçinde de, kimyasal maddeleri içeren bir pil vardır. Bu farklı tamamlayıcı parçalar bir araya getirilmeden önce, radyo işlevi görmezler. Radyo sinyalleri alıp, bunları sese dönüştürmezler. Ama gerektiği şekilde bir araya getirildiklerinde, bunu gerçekleştirirler. Parçaların kimyasal bileşimi radyo halinde bağlandıkları zaman değişmez.

Radyo, transmisyon almaya başladığı zaman ağırlığı da artmaz. Yine de, radyonun yalnızca tamamlayıcı parçalarının kimyasıyla açıklanabileceğini söyleyemeyiz. Aynı şekilde, canlı organizmalar da kimyasal maddelerden oluşurlar. Başlangıçta cansız olan tamamlayıcı parçalardan kaynaklanmış da olabilirler. Ama bu, canlı organizmaların yalnızca kimya bağlamında kavranabileceğini kanıtlamaz.

Diyelim ki, birisi buna inanmayı reddediyor. Kendi görüşünü kanıtlamak için radyonun bir kopyasını yapacaktır. Bunun için de, basit hammaddelerden yararlanarak, kendisinin yaptığı parçaları kullanacaktır. Sonunda yaptığı radyo gerçekten çalışabilir. Ne var ki, bu kişinin teknik başarısına rağmen, yine de radyo dalgaları konusunda hiçbir bilgisi olmaz. Aynı şekilde, ileride bir gün, canlı organizmaların suni bir şekilde bir araya getirileceğini varsayalım. Böyle bir olay da, bu organizmaların yalnızca birer kimyasal sistem olduğunu kanıtlamaz.

İlk bakışta, Yeni-Darwinci teori, kanıtlanmış olgulara dayalı gibi görünüyor. Sanki nesnel bilimin tüm yetkisine sırtını dayamış gibi bir hali var. Ama daha yakından inceleyince, işin hiç de böyle olmadığı ortaya çıkıyor. Bilimsel görünüşünün arkasında, bu teorinin, taraftarlarının gözünde basbayağı bir dine dönüştüğünü anlıyoruz. Kendi dogmalarını canla başla yaymalarının, aykırı düşüncelere karşı hep tetikte olmalarının ve diğer inançların hepsinin doğruluğunu böylesine şiddetle inkâr etmelerinin de sırrı burada olsa gerek. Yine de, Yeni-Darwinci öğretiye inanmak zorunda kalmadan evrim fikrini kabul etmek mümkün. Evrim kör ve amaçsız olmayabilir. Canlılar dünyasının şaşırtıcı yaratıcılığının ardında da, yalnızca tesadüfen başka şeyler yatıyordur belki.

Bir kovanda harıl harıl çalışan balarıları. Bir arı, bu yüzden kendi canını tehlikeye atacak olsa bile, içgüdüsel olarak kovanın yararına olacak şeyler yapar. Bu davranış, Yeni-Darwincilerin taraftarı olduğu mekanik hayat görüşü ile açıklanabilir mi? (altta).

Bir kaplan uzun otların arasında dinleniyor. Hayvanın renk kamuflajı son derece etkin olabilir. Bu özelliğin, çevre baskılarına cevap olarak doğal sürecinden kaynaklandığı öne sürülebilir. Ama böyle bir kanıtlama, canlıların tüm karakteristik özellikleri için geçerli olabilir mi? (en altta).

Yeni-Darwinizm teorisine benzeyen başka teoriler var mı? Sayfa 756'da.

Kaynağı belirsiz ışıklar

Mary Jones'un 1905'te Galler' deki vaizliği sırasında görülen esrarengiz ışıklar bir türlü açıklanamıyor (Bkz. sayfa 660). Aşağıdaki yazıda değişik tanıkların gözlemleri ve araştırmacıların görüşleri ele alınıyor.

EGRYNLİ MARY JONES, "Merionethshire Kâhinesi" diye tanınıyordu. Onunla ilgili görgü tanıklıklarının büyük kısmı, yerel ya da ülke çapındaki gazetelerde ve **Occult Review**' deki yazılarla ortaya çıktı.

Olayı yaşayan gazeteci

Daily Mirror gazetesi muhabirlerinden biri, bir dini toplantıdan dönüşünü şöyle anlatıyordu:

"Öndeki arabada Bayan Jones ve üç bayan vardı. Ben, fotoğrafçı arkadaşım ile aynı arabadaydım. Yarı karanlıkta yaptığımız o yolculuğun tuhaflığı hiç aklımdan çıkmayacak. Irmak boyunca ve dağda, cehennemi bir hızla gidiyorduk. Keskin virajlar alıyor, sarp yamaçlardan aşağı son hızla iniyorduk. Bu şekilde 5 km kadar gittik. Umudumu yitirmiş gibiydim.

Vakit gece yarısını bulmak üzereydi. Biz de Barmouth'a yaklaşıyorduk. Birden yumuşak, titrek bir ışık önümüzde uzanan yolu aydınlattı. Hem de hiçbir uyarıda bulunmaksızın. Sonra aniden çevremizi sardı. Yirmi metre mesafede bulunan her taş, her dal parçası net olarak görünüyordu. Üzerlerine sahne ışıkları tutulmuş gibiydi. Sanki dünyayla gök arasında duran koca bir cisim birden açılmış, içinden bir ışık seli fışkırmıştı. Donanma fişeklerine benziyordu. Ama onlardan farklıydı da. Hemen başımı kaldırıp baktığım halde, ışık, gökten kaybolmak üzere idi. Oval, kurşuni bir kitle görür gibi oldum. Yarı yarıya açıktı da, içinde bir beyaz ışık çekirdeği görünüyordu sanki. Ben bakarken kapandı ve her taraf yeniden zifiri karanlık oldu."

Tabii, akla hemen uçandaireler geliyor. Fakat ne yazık ki olayın geçtiği 1905 yılında uçandaireler bilinmiyordu.

Yolun üzerindeki ışık

Aynı ekip, bu olaya başka bir şekilde de tanık oldu. Bu olayı Dyffrynli polis memuru **Beriah Evans** da tanımlıyor. Söylendiğine göre, 1905 yılının başlarında her gece meraklı gözlemciler kiliseye giden yolu dolduruyordu. Hepsi de, ışıkların ortaya çıkacağı umuduyla bekleşiyorlardı. Daily Mirror gazetesinin bir başka muhabiri de şunları gördü:

Daily Mirror gazetesi, Bayan Jones ile gizemli ışıklarını araştırmak üzere yöreye bir muhabir gönderdi. Yukarıda muhabirin tanımladığı yumuşak, titrek ışığın temsili resmi görülüyor. Kırı aydınlatan esrarengiz ışık, bir dini toplantıdan dönüşte ortaya çıktı. Birden çevrelerindeki yol bir ışık seline boğuldu. Hemen hemen geceyarısı olduğu halde, bu garip ışık 20 metre mesafeye kadar her yeri aydınlatıyordu. Hatta tek tek her taş ve dal parçası görünüyordu. Muhabir ve arkadaşı bir an tepelerinde oval, kurşuni bir ışık kitlesi belirdiğini fark ettiler. İçinde parlak bir beyaz çekirdek vardı. Sonra herşey yeniden zifiri karanlığa gömüldü (üstte).

"Yaklaşık bir metre eninde, pırıl pırıl mavi bir ışık çubuğuydu. Kilisenin birkaç metre ötesinde, yoldan üstüme ışık saçıyordu. Çok kısa bir süre yolun üzerinde kaldı. Sonra da yükselerek her iki yandaki duvarlara vurdu. Ama duvarları aşmadı. Ben büyülenmiş gibi bakarken, çubuk uçtan uca, bir tür titrek parıltıyla sarsıldı. Sonra da hepsi birden yok oldu."

Ateş topu ve iki ışık

Bu arada, **Daily Mail** muhabiri ise şunları gördü:

"Kilisenin çatısının üstünde bir ateş topu vardı. Hiç yoktan, bir anda var olmuştu. Titremeyen yoğun, parlak bir sarı ışıktı. Hareket de etmiyordu. Bana kilisenin iki katı yükseklikte göründü, yani 15 metre kadar. Bir buçuk dakika kadar orada durduktan sonra, aniden yok oldu...

Dakikalar ağır ağır geçti. Sonra kilisenin iki yanında iki ışık parıldadı. Birbirlerinden 90 metre kadar uzaklıktaydılar. Çatının yaklaşık 30 metre yukarısında bulunuyorlardı. 30 saniyeye yakın bir süre sabit bir parıltı verdiler. Sonra, kısa bir süre, içinizden 10'a sayana kadar, titreştiler. Derken, titreme bitti ve yeniden sabit parıltı başladı. Uzaktan büyük ve parlak otomobil farlarına benziyorlardı."

Ortaya atılan sorular

Bunlara benzer birçok tanıklık aktarılabilir. Peki ama, "yıldızlar" ya da "ışıklar" diye tanımlanan bu olayların gerçekte ne olduklarına ilişkin somut kanıtlar var mı? Kaynakları nasıl saptanabilir? Bunlar gerçek fiziki ışıklar mıydı? Yoksa telkin yoluyla ortaya çıkan aldatıcı görüntüler midir? Mary Jones'un çevresindeki kişiler bu ışıkları, Jones onlara göreceklerini söylediği için mi görüyorlardı? Yalnız Mary Jones varken mi ortaya çıkıyorlardı? Sadece dar, küçük bir alanda mı beliriyorlardı? Durum böyleyse, kilisenin yakınlarındaki bataklığın bu işte bir rolü var mıydı? Işıklar kendiliğinden alevlenen bataklık gazı olabilir miydi? Bu soruların cevabını vermek çok zor!

Çeşitli ışıklar araştırılıyor

Eğer bu olaylar yalnızca Egryn Kilisesi çevresinde meydana gelseydi, durum değişirdi. O zaman, görülenlere, anlatılanlara bir dizi açıklama bulunabilirdi. Örneğin, kilisenin arkasındaki tepelerde fener tutan hilekârlardan söz edilebilirdi. Hatta bu ihtimal, listenin en başlarında bile yer alabilirdi. Başka ışıkların yanılmaya yol açtığı da söylenebilirdi: Kilisenin ışıkları, bölgedeki tek tük çiftliklerin, hatta uzaktaki St. Tudwal deniz fenerinin ışıkları gibi./Bu olaylar, 1980'li yıllarda, yılların uçandaire araştırmacılarınca saptanan ışık kaynaklarına da bağlanamaz. Ayrıca o devirde, otomobil farlarına ender rastlanıyordu. Tren ışıkları, lokomotifin gürültüsü nedeniyle, başka bir ışık kaynağıyla karıştırılamazdı. Uçaklar, hele gece uçakları söz konusu bile değildi.

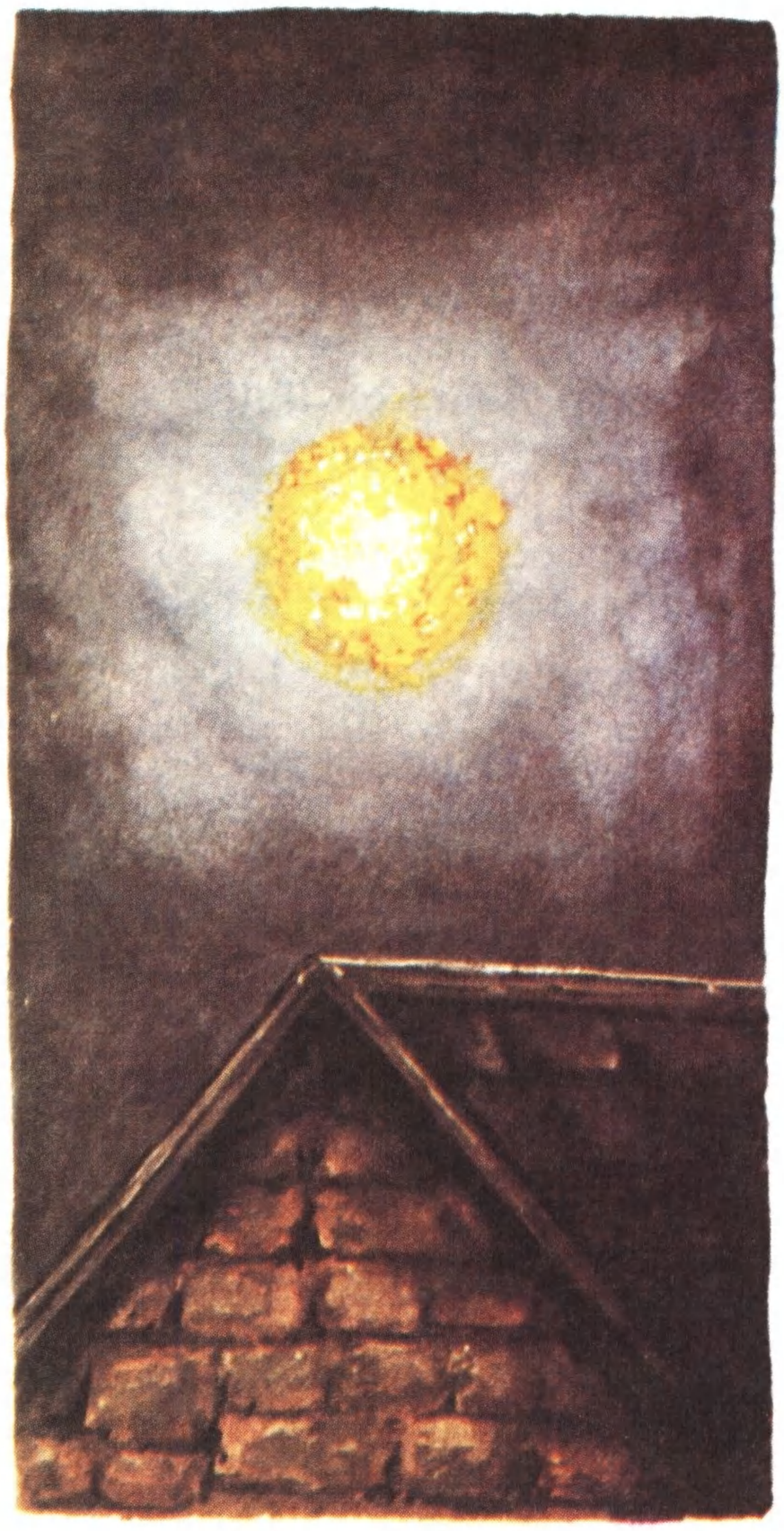

Bir muhabirin şaşkın bakışları önünde beliren ateş topu. Egryn kilisesinin üzerinde hareketsiz duruyordu. Çatıyı pırıl pırıl aydınlatan bu ateş topu, sonra aniden yok oldu (sağda).

Elektrik mavisi rengindeki ışık çubuğu. Bu çubuğu, başka birçok tanığın yanı sıra, Daily Mirror muhabiri ve görevli bir polis memuru da gördü. Mary Jones vaaz verirken, bu ışık şeridi, kilisenin yanındaki duvara vurdu. Önce şiddetle titreşti, sonra yok oldu (altta).

Mary Jones'un üstünde beliren ışık

Ancak, Gal ışıkları sorunu bir türlü çözümlenemiyor. Gerçi yıldız ve ışıklar ile daha sonra görülen olağandışı olaylar, Mary Jones'un varlığına bağlıydı. Ama, bunların görüldükleri alanın coğrafi bir sınırı yoktu. 20 Nisan 1905 tarihli **Barmouth Advertiser**'da şöyle bir yazı çıktı:

"Bu hafta Egrynli Bayan Mary Jones, Wrexham bölgesine geldi. 'Merionethshire Kâhinesi' diye tanınan Bayan Jones, bir dizi dini toplantıyı yönetti. Öğleden sonra yapılan toplantıya katılan kadınlardan bazıları, bir olaya tanık oldular. Bu hanımlara göre, Bayan Jones dua ederken başının üstünde bir ışık belirdi."

Işıklar M. Jones'u izliyor

Yazı şöyle devam ediyor:

"Akşamki toplantıda ise Bayan Jones çok etkileyici bir vaaz verdi. Daha sonra da büyük bir içtenlikle dua etti. Bu kez ışıklar kilisedekilerin çoğu tarafından görüldü. Önce, vaazın birinci bölümünde, şimşek gibi bir aydınlık belirdi. Egryn bölgesindeki ışıkları anlatmaya başladığı sırada ise, ikinci 'şimşek' belirdi. Dua

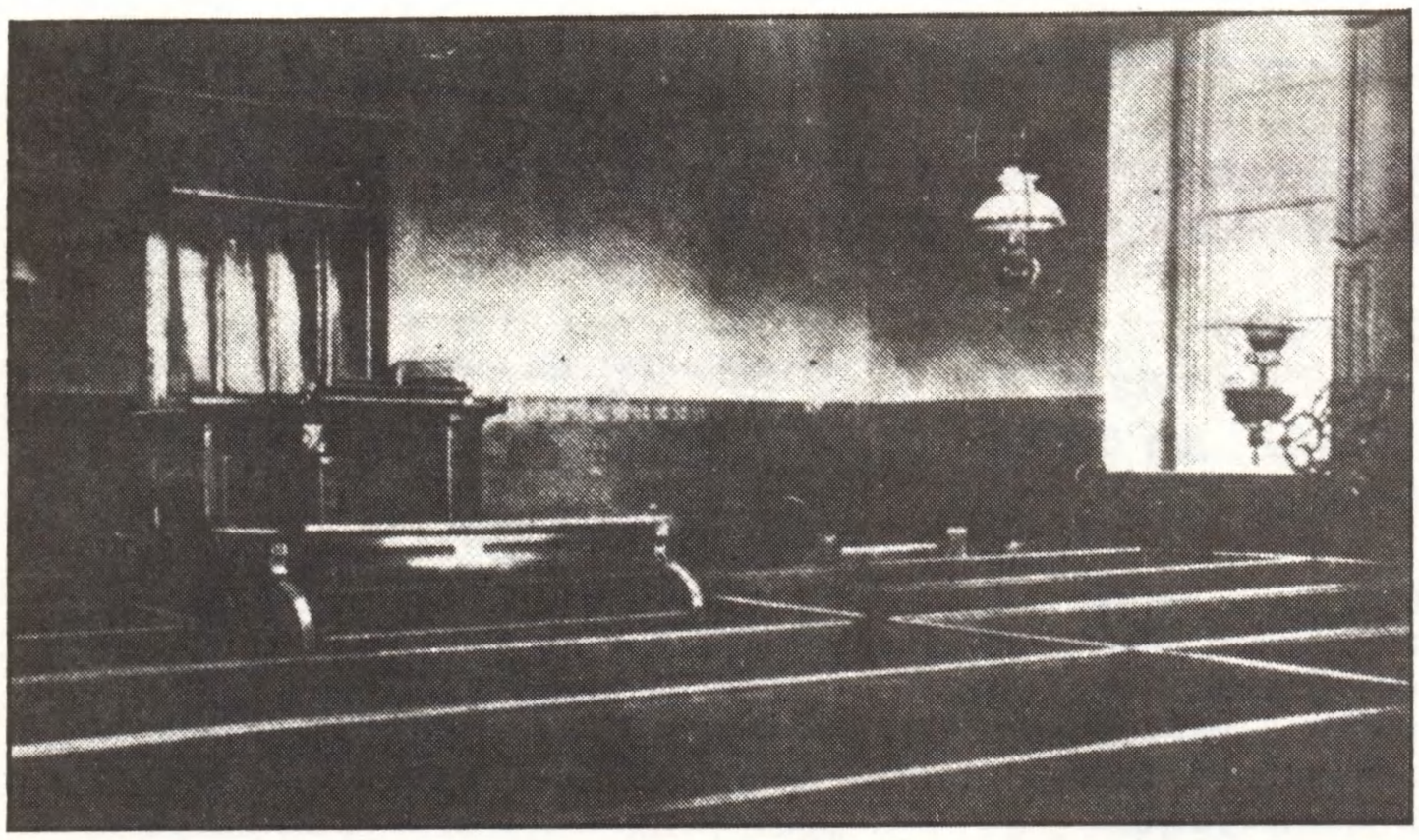

ederken de yine bir ışık parıldadı. Bayan Jones vaazında, her gittiği yerde ışıkların kendisini izlediğinden söz etti. Öte yandan ışıkların kendisini izlemediği yerlere giderken, ilahi bir rehberlik altında olmadığını anlıyordu. Ardında ışıkları ile Bayan Jones'un ziyareti, bölgede oldukça heyecan yarattı..."

Egryn kilisesinin içi, 1905'te böyleydi. Nisan ayındaki bir dini toplantıda birçok tanık Mary Jones'un başının etrafında garip ışıkların parladığını gördü. Birçok kez de, kilisenin dışında dolaşan ışıklar sel gibi içeri doldu. Kilisenin her yanını gizemli bir parıltıyla aydınlattılar (üstte).

2 kolu olan ateş topu

23 Temmuz 1905'te, Glamorgan'a bağlı Pontypridd civarındaki Ynysybwl'de de garip bir olay meydana geldi. Bayan Jones bu çevrede yaklaşık 3 hafta önce vaazlarına başlamıştı. Ynysybwl'deki dua toplantısından dönen gençler, yerel muhabirlere şunları anlattılar: *"Gökte çok büyük ve parlak bir ateş topu belirdi. Toprağa doğru uzanan parlak iki kolu vardı. Bu kollar arasında bir yıldız kümesini andıran ışıklar görülüyordu. Işıkların hepsi aynı parlaklıkta değildiler ve titrektiler. olay 10 dakika kadar sürdü..."*

23 Temmuz 1905'te bir grup genç metodist, görkemli bir olaya tanık oldular. Gençler, Mary Jones'un Glamorganshire toplantılarından birinden dönüyorlardı. Birden gökte ateşten bir top belirdi. Bu topun, yere uzanan iki parlak kolu vardı. Kollar arasında pırıl pırıl bir yıldız kümesi duruyordu. Bu olayı 10 dakika kadar izlediler. Sonra gökyüzü aniden normal haline döndü (altta sağda).

Dağın üzerindeki ışık

Tylorstown'lı bir doktor ise, yine garip bir olay nakletti. Bu olay 27 Mayıs 1905'te meydana gelmişti:

"Cumartesi akşamı saat 22.00 sıralarında, karımla birlikte eve dönüyordum. Karım, Libanus Kilisesi'nin üstündeki parlak bir ışığa dikkatimi çekti. Işık dağ yönündeydi. Büyük bir ışık topunu andırıyordu. Tamamiyle sabitti. Gördüğüm anda konumunu zihnime kaydettim. Belki de dağın üstünden geçen yoldan vurmuş bir ışıktır diyordum. Yanılmak istemiyordum. Oysa ışığın konumu, yolunkinden epeyce uzaktaydı."

Bu sırada, 1905 yılı Nisan ayında, Llangollen bölgesinden üç din adamı da, kendi incelemelerinin sonuçlarını Barmouth Advertiser'a bildirdiler. Üçü, Dee Vadisi'nin bir bölümünü sürekli gözlemlediler. Mary Jones, burada ruhsal bir sıkıntı içinde olanların evlerinin üstünde ışıklar belirdiğini iddia ediyordu. Din adamları, bu gözlemleri sırasında iki ateş topunun yerden yükseldiğini ve birden patladığını gördüler. Üçüncü seferinde ise... Vroncysyllte yönünde giden benzer bir ışık gözlediler. Üçü de, Mary Jones'un ziyaretiyle birlikte yörelerinde bazı esrarlı olayların meydana çıktığından emindiler. Aynı konuda, Galler'in çeşitli yörelerinden birçok ciddi kişinin anlattığı benzer olaylar var. Tüm bunları değerlendiren bazı araştırmacılar bu durumda, gerçekten gizemli bir olay ile karşı karşıya olduklarını belirtiyorlar. Bu olaylarda hilenin, yanlış anlamanın, yanıltıcı görüntülerin ya da benzeri açıklamaların pek akla yatkın gelmediğini söylüyorlar.

Acaba bu ışıklarla uçandaireler arasında gerçekten bir ilişki var mı? Sayfa 748'de.

Geçmişin içine düşenler

"Asfalt yol birden patika oldu"

Bir görüşe göre evrende yaşanan hiçbir şey kaybolmuyor. Sanki bir mekanizma bütün olayları kaydederek akıp gidiyor. Aşağıdaki yazıda bazı örnek olaylardan yola çıkılarak bu konu işleniyor.

DÜNYA ADI VERİLEN BU gezegen üzerinde her şeyi öylesine olduğu gibi kabul etmişizdir ki, bizi bu "uyku" halinden uyandırmak için bazen bir şok gerekir. Zaman olgusu, insan yaşamında hiç sorgusuz sualsiz alanlardan biridir. Çünkü, beşikten mezara, bir tek şeyi kabul etmeyi öğrenmişizdir: Zaman, tarihe ya da saate göre ilerler.

Bebeklik çağından itibaren günlerimiz, aylarımız, yıllarımız hep ölçülüdür. Bize saat söylemesini öğretirler. Yani, en yakınımızdaki saate bakarak zamanı ölçmesini öğreniriz. Ayrıca, takvimi okumasını, yani hangi ayın temmuz, hangisinin eylül olduğunu, bir mevsimin ne zaman başlayıp bittiğini hep öğreniriz. Ama bütün zaman ölçme işlemleri bir kolaylıktan ibarettir.

İngiltere'nin Surrey bölgesinde bulunan Pyrford kilisesi. Bayan Turrel Clark burada akşam duasına katıldığı sırada kendini birden 13. yüzyılda buluverdi. Koroda, ilâhiyi söyleyen papazlar 13. yüzyılın kahverengi cübbeleri içindeydiler. Bu zaman kayması birkaç saniye sürdü. Ama bu olağanüstü görüntünün ayrıntıları, Bayan Currel Clark'ın zihnine çakıldı. Kadın, tarihsel belgelerle karşılaştırdığında ayrıntıların şaşılacak kadar doğru olduğunu gördü (altta).

Evrensel zaman makinesi

Bu, insanın hayvanlarını ne zaman besleyeceğini, tohumu ne zaman atacağını hasatı ne zaman kaldıracağını bilmek için geliştirdiği bir kolaylıktır. Saat ve zaman, insanın hayatını düzene sokan ve kargaşayı dizginlemekte yardım eden araçlardır yalnızca. Ne var ki, tarih, zamanın tek biçimi olmayabilir. Evrenin kendisi insanın bilebileceğinden tamamen farklı bir zaman makinesi geliştirmiş olamaz mı?

Hem şimdide, hem geçmişte

İşte bu kozmik ya da evrensel zaman ile insanın belirlediği tarih arasındaki çelişmenin "zaman kaymaları" denilen olağanüstü olayı ortaya çıkardığı söyleniyor. Yani, zamanın iki yönü ya da boyutu sanki aynı anda işliyor. Konunun ilgilileri böyle bir durumda insanın kendini, hem şimdiki zamanda hem de geçmişte yaşarken bulabileceğini belirtiyorlar. Hatta bazen insan hem şu anda, hem de gelecekte yaşayabilir. Oldukça şaşırtıcı olan bu durum, zaman zaman can sıkıcı, hatta ürkütücü de olabilir.

Geçmişe döndü

Joan Forman adlı yazar, **"Zamanın Maskesi"** adlı kitabını yazmak için araştırmalar yaparken çok ilginç bazı zaman kayması olaylarını da açığa çıkardı. Bunlar özellikle geçmişe dönük kaymalardı. Örneğin, Norfolk'ta yaşayan bir adamın başından geçenler çok ilginçtir. Bay **Squirrel,** madeni para koleksiyoncusuydu. Çoğu koleksiyoncu gibi, para örneklerini küçük plastik torbaların içinde saklıyordu. Bay Squirrel 1973 yılında Norfolk'un Great Yarmouth yöresindeki bir dükkâna gitmeye karar verdi. Bu dükkânda uygun torbalar satıldığını duymuştu. Dükkânın yerini aşağı yukarı biliyordu. Fakat daha önce oraya hiç gitmemişti.

Eski tarz bir dükkân

Dükkânın ön kısmındaki kaldırım taşlı bölüm ve dükkânın rengârenk boyalı cephesi Squirrel'i etkiledi. Dükkânın iç kısmında da onun ilgisini çeken ayrıntılar vardı. Bunlar çiçek motifli resim çerçeveleri, eski tarz kutular, bir sandık ve bastondu. Squirrel çok ilgisini çeken bu dükkânı incelemeyi daha fazla sürdüremedi, çünkü tezgâhtar kız gelmişti. Kızın uzun siyah bir etekliği ve eski türden fistolu yakaları bulunan bir bluzu vardı. Kızın saçları da düzgün bir topuz yapılmıştı.

Eski paralar ve garip sessizlik

Bu olay 1973'te geçiyordu. O tarihlerde kadın

Brueghel'in 'Zamanın Zaferi' adlı tablosundan esinlenerek yapılmış gravür. Ortaçağın en temel düşüncelerinden biri olan zamanın acımasız yürüyüşünü ve ölümün kaçınılmazlığını gösteriyor. Gravürde kader, burçları taşıyan bir araba şeklinde gösterilmiş. Kader arabası, insanın maddi özlemlerini, define sandıklarını, taçları, müzik araçlarını tekerleklerinin altında ezip geçiyor. Öte yandan elinde tırpanı ile Azrail ve kıyamet gününü haber veren borusunu öttüren İsrafil arka planda görülüyorlar. Böyle resimlere memento mori, yani "ölümü unutma" adı verilirdi. Zengini, yoksulu, güçlüyü, güçsüzü ayırt etmeden gelen ölümü unutma! (solda).

giysilerinde büyük bir çeşitlilik göze çarpıyordu. Eskiden moda olan uzun eteklerin ya da fistolu bluzların giyilmesi bu yüzden yaşlı koleksiyoncunun hiç garibine gitmemişti. Tezgâhtar kızdan paralarını koyacak naylon torba istedi. Kızcağız da bir yığın torbayla dolu kocaman bir kahverengi kutudan adamın istediği torbaları çıkardı. Bay Squirrel, ne kadar çok torba olduğunu hayretle sordu. Kız da, yelkenli gemilerle denize çıkan adamların balık zokalarını koymak için bunlardan bolca aldıklarını söyledi.

O, bu tür bir cevaba biraz şaşırdı tabii. Ama gene de sesini çıkarmadı. Torbaların karşılığında bir miktar bozuk para uzattı. Tezgâhtar kız, ücretin 1 şiling olduğunu söyledi. İngiliz para sisteminde şiling çoktan kalkmıştı. Ama yaşlı koleksiyoncu buna da çok şaşırmadı. Çünkü hâlâ eski sistemle düşünmeyi bırakamamıştı. Kıza 5 penilik bir para verince bu kez tezgâhtar şaşkın gözlerle baktı. Ama bir şey demeden parayı aldı. Bu alışverişte Bay Squirrel'i şaşırtan çok önemli başka bir şey olmuştu: Dükkânda bulunduğu süre içinde tam bir sessizlik hüküm sürüyordu. Bu sırada sokakta da en ufak bir trafik gürültüsü işitilmiyordu.

İngiltere'nin Great Yarmouth kasabasındaki küçük dükkân. Bay Squirrel, para koleksiyonunu içine koyacak plastik torbalar almak üzere buraya girdi ve başka bir çağa kaydı (üstte).

Dükkân değişiyor

Bay Squirrel bir hafta sonra, para koyacak torbalardan almak üzere yeniden o dükkâna gitti. Ama dükkâna yaklaştığı anda hayatının en büyük şokunu geçirdi. Bir hafta önce geldiği dükkânla bunun en ufak bir ilgisi yoktu. Dükkânın önündeki arnavut kaldırımı asfalt olmuştu. Dükkânın içi de dışı da kararmış ve eskimişti. Payandalar hiç de bir hafta önce gördüklerine benzemiyordu.

İşin garip yanı da şuydu: Dükkânda çalışan tezgâhtar, orta yaşlı bir kadıncağızdı. Üstelik orada genç bir kızın çalıştığından falan haberi yoktu. Daha da kötüsü, yaşlı koleksiyoncunun yeni torba isteğine olumsuz cevap vermesiydi. Öylesi torbalardan zaten hiç satmadıklarını söyledi. Dükkânın sahibi de tezgâhtar kadının söylediklerini doğruladı.

Yaşlı adamın o dükkândan alışveriş yapmış olduğunun tek kanıtı, bir hafta önce aldığı torbalardı. Eski görünüşlü sokak da, geçmiş çağlardan kalma tezgâhtar da, dükkândaki eşyalarla birlikte sırra kadem basmıştı. Sanki hiçbir zaman olmamış gibiydiler.

Geçmiş zamanın egemenliği

Daha sonra, torbaların yapılmış olabileceği tarih incelendi. Yapımcıları, bu tür torbaların Birinci Dünya Savaşı'ndan önce yapıldığını, ilk olarak da 1920'lerde kullanıldığını söylediler. Zaman kayması olaylarının en ilginçlerinden biriydi bu. Geçmiş zaman, şimdiki zamana egemen olmuştu.

Asfalt, patikaya dönüştü

Geçmişe doğru bir zaman kaymasının ilginç bir örneği de Bayan **Turrell Clarke**'ın başından geçti. Bayan Clark, doğum yeri olan Surrey'de akşam duasına yetişmek üzere kilisesine doğru bisikletinin pedallarını çevirirken, başına son derece garip bir olay geldi. Üzerinde yol aldığı modern asfalt yol, birdenbire bir patika halini aldı; kadıncağızın kendisi de bu patikada yürüdüğünü hissetti. Bu patikada 13. yüzyıl köylü giysileri içinde bir adam kendisine doğru yürümekteydi. Adam, Bayan Turrell Clarke'ın geçmesi için yana çekilip verdi. Kadın da, tam bu sırada rahibe giysileri içinde olduğu yolunda bir hisse kapıldı.

Kilise yüzyıllar öncesine döndü

Bu olaydan bir ay sonra, Bayan Turrell Clarke'ın başına daha ilginç bir şey geldi.

Zaman kayması

Kadın, aynı küçük kasaba kilisesindeydi. Koro ile birlikte ilahi söylüyordu. Tam ilahinin orta yerindeydiler ki, birden kilise yüzyıllar önceki haline dönüşüverdi. Zemin, toprağa; mihrap, taşa; camlar da değişerek vitraya dönmüştü.

İşin daha da garibi şuydu: Kilisenin tam orta yerinde 20. yüzyıl korosu değil, yüzyıllar öncesinin kahverengi cüppeli papazları duruyor ve aynı ilahiyi söylüyorlardı. Bu değişim anında Bayan Turrell Clarke da, kendisini, kilisenin en arkasında, dini törene katılan küçük topluluğun içinde hissetti.

Kadın gözlerini açınca

29 Mayıs 1973'te Norwich'li öğretmen Bayan **Anne May,** kocası ile birlikte Inverness'teki Clava kurganlarını ziyarete gitti. Bunlar, Erken Bronz devrinden kalma, yani İsa'dan önce 1800-1500 yılları arasında yaşamış insanların mezar olarak kullandığı kurganlardı. Güneşli, pırıl pırıl bir gündü. Etrafta kuşlar cıvıldaşıyordu. Bayan May önce kurganlar arasında dolaştı. Sonra, herbirini çevreleyen dikili taşları incelemeye koyuldu.

Nihayet, kuzeydoğudaki kurgana ait taşlardan birine yaslanıp gözlerini kapattı. Aslında "mutlak bir boşluk" anı yakalamaya yönelik yoga hareketini yapıyordu. Gözleri bir an kapalı kaldı. Kadın gözlerini yeniden açtığında bir grup insan gördü. Adamların üstünde eski püskü giysiler vardı. Bayan May bazılarının çapraz pantalon askısı kullandığını gördü.

Adamlar yavaşça hareket ederek o dev dikilitaşlardan birini yerde sürüklüyorlardı. Bayan May, adamların özellikle uzun, siyah saçlı olduklarını fark etti. Tam bu sırada bir turist grubu oraya geldi ve görüntü kayboldu. Bayan May, 20. yüzyıla dönüvermişti.

Zaman kaymalarında çok sık rastlanan bir durumdu bu. Deneyi yaşayan kişi çevresiyle ilgileniyordu, ama çevreye tam "konsantre olmuş" da değildi. Kadının vücudu dikilitaşa değdiği anda, sanki şimdiki zamandan geçmişe ani bir geçiş oldu. Şimdiki zamana dönüş de aynı hızla oluverdi.

İnverness'teki Bronz Çağı'na ait Clava mezarlığında (kurgan) bulunan dikili taş. Ziyaretçilerden biri bu taşa yaslandı ve birden zaman kayması gerçekleşti: Kadın, yaklaşık 2 bin yıl önce mezarların yapılışına tanık oldu (üstte).

Oynayan çocuklar

Joan Forman da, "Zamanın Maskesi" adlı kitabı için araştırmalar yaparken Derbyshire'da bir zaman kayması olayı yaşadı. Orada Haddon Hall adlı binayı geziyordu. Aslında, o sırada çalışmalarını düşünmüyordu. Tatildeydi ve bu eski yapı her zaman görmek istediği bir yerdi. Binaya girmeden önce avluda durmuş, mimarinin güzelliğini, giriş kapısını ve kapıya çıkan merdivenleri inceliyordu.

Birden çok garip bir şey gördü. Merdivenlerin başında bir grup çocuk oynuyordu. Küçük bir erkek çocuğu, ondan biraz daha

Zaman konusunda iki görüş

Zaman konusunda çok çeşitli görüşler vardır. **"Zamanla Bir Deney"** adlı kitabın yazarı **J. W. Dunne** da bu konuda yaptığı öncü çalışmalarının sonucunda ilginç bir görüş geliştirdi. Zamanın tek biçiminin kronolojik olmayabileceğini söyleyen Dunne, 1920'lerde herkesi şaşırtmıştı.

Dunne'ın ortaya attığı görüşlerin çoğu, gördüğü rüyalara dayanıyordu. Sık sık bazı olayların olacağını önceden rüyasında gören ve daha sonra bunları gazetelerden okuyan Dunne, gördüğü rüyaları kaydetti. O zaman, rüyaların geçmiş, gelecek ve şimdiki zamanın bir karışımı olduğunu saptadı.

Dunne, büyük bir buluş yaptığını anlamıştı. Ama, bunun yalnız kendi başından geçtiğini düşünmek gibi bir hataya düştü. Olacakları önceden rüyasında görme kavramını anlamıştı ama zamanı kesin bir sonla noktalanan tek bir boyut olarak düşünmeye devam etti.

Dunne'ın eseri, 20. yüzyılın en büyük yazarlarından biri olan **J. B. Priestley**'e (solda) esin kaynağı oldu. Priestley, zamanı üç bölüme ayrılmış bir süreç olarak ele aldı: Zaman Bir: Saatin gösterdiği zaman. Zaman İki: Muhtemel gelecekteki zaman. Zaman Üç: Yaratıcı hayal gücünün zamanı. Priestley'in 1940'larda yazdığı **"İnsan ve Zaman"** adlı kitap, zamanın niteliği konusunda çok ilginç gözlemlerle doludur. Priestley'e göre kronolojik zaman, olayların birbirini nasıl izlediğini açıklamak için bulunmuş bir yoldur yalnızca. Yani, nedensellik fikrine bağımlıdır. Oysa, durum böyle değilse ne olacak? Yani, eğer psikolog Jung'un önerdiği gibi evrenin en temel ilkelerinden biri "neden dışılık" ise, zaman da insanoğluna istediği oyunu oynayabilecektir pekâlâ.

büyük iki erkek çocuğu, 9 yaşlarında bir de kız. Kızın arkası Forman'a dönüktü. Yazar, onun omuzlarına dökülen sarı saçlarını, beyaz şapkasını ve dantel yakalı yeşil-gri ipek giysisini görebiliyordu. Çocuklar, çok komik olduğu anlaşılan bir şakaya katıla katıla gülüyorlardı.

Forman ise, donup kalmış, bu durumda onları seyrediyordu. Gerçek gözüyle görmediğinin pekâlâ farkındaydı, ama gerçek bir olayı seyrettiğini de iyice biliyordu. Sonra kız çocuğu birden arkasına döndü. Forman şaşırmıştı. Çünkü, çok güzel bir yüz beklerken, tersine bir manzara ile karşılaşmıştı: Ablak bir surat, koca bir burun ve geniş köşeli bir çene. Forman, ileri doğru bir hamle yaptı. O anda da sahne kayboldu. Yazarın kulaklarında çınlayan çocuk kahkahaları kalmıştı sadece. Bir de o kızın basit, kaba hatlı yüzü.

İngiltere'nin Derbyshire bölgesinde Haddon Hall malikânesinin avlusu. Yazar Joan Forman burayı ziyaret ettiği sırada, çok eskiden malikânede yaşamış çocukların bu avluda kahkahalarla oyun oynadıklarını gördü. Görüntü, belli bir noktada durulunca ortaya çıkıveriyordu. Tıpkı, eski bir filmi görmek için düğmeye basar gibi (altta).

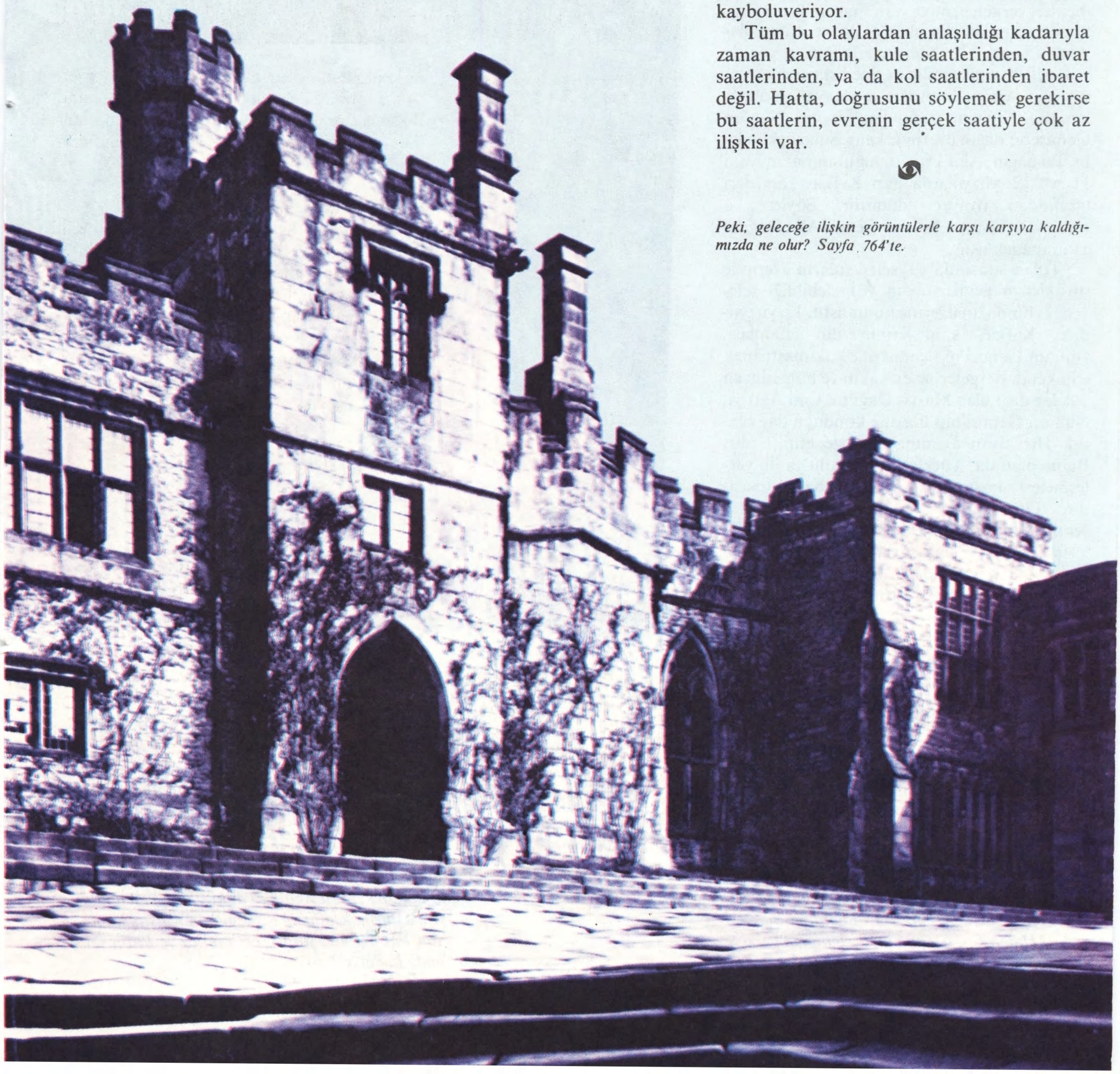

Gördüğü çocuğun resmi

Binaya giren Forman, duvardaki portreleri dikkatle incelemeye koyuldu. Çünkü, en azından o 9 yaşlarındaki kızın Haddon sülalesinden olduğundan emindi. Duvarlara asılı portreler arasında dolaşırken, Haddon ailesinin atalarına ait tablolar arasında birden aradığını buldu. Beyaz şapka; dantel yakalı, yeşil-gri ipek elbise giymiş sarışın bir kız ona bakıyordu. Çocuğun yüzü, dışarıda basamaklarda gördüğü yüzün aynıydı. Geniş, köşeli çene konusunda yanılmasına imkân yoktu. Müzenin bekçisine sorduğunda, bekçi bu portrenin Lady **Grace Manners** adlı soylu bir kişiye ait olduğunu söyledi.

Ortak nokta

Bu olayların bazılarında ortak bir nokta var. Olayı yaşayan kişiler belli bir noktada duruyorlar ve orayı terk ettikleri anda da görüntü kayboluveriyor.

Tüm bu olaylardan anlaşıldığı kadarıyla zaman kavramı, kule saatlerinden, duvar saatlerinden, ya da kol saatlerinden ibaret değil. Hatta, doğrusunu söylemek gerekirse bu saatlerin, evrenin gerçek saatiyle çok az ilişkisi var.

Peki, geleceğe ilişkin görüntülerle karşı karşıya kaldığımızda ne olur? Sayfa 764'te.

NUH TUFANI, birçok kutsal kitaplarda bahsedilen ve çok geniş bir bölgede 40 gün 40 gece yağan yağmurlar sonucunda oluşan olağanüstü bir su baskınıdır. Bu türlü büyük su baskınları tarihin değişik dönemlerinde ve çeşitli kara parçalarında olmuştur. Bu doğa olayları, onlara tasarruf eden ilahi yöneticiler tarafından zaman zaman bazı beşeriyet topluluklarının üzerlerine yöneltilir. Bu durum, o beşeri toplumun soysuzlaşmasına bağlı olarak oluşur. Sodom ve Gomorra, Pompei ve Nuh Tufanı halkları, ölçüsüz bir sapıklığın bataklığındalarken ilahi güçler tarafından yok edildiler.

Ağrı mı, Cudi mi?

Nuh Tufanı, belli ki, Mezopotamya bölgesinde meydana gelmişti. **Hz. Nuh**'a, eşi, oğulları ve gelinleri ile o yörede yaşayan bazı hayvanlardan ikişer ve yedişer adet alarak, ölçüleri verilen gemiye yerleşmeleri Tanrı tarafından emredilir. Bu olaydaki gaye, tufan olayından sonra Hz. Nuh ve ailesinin, o yörede yok edilen sapık neslin yerine ortaya çıkarılacak olan yeni neslin Âdem ve Havva'ları olmalarıydı. Nitekim tufandan sonra Nuh'un Gemisi bir dağın üzerinde kalır. Sular çekilmiştir. Bu dağın, Ağrı Dağı olduğu sonradan, yani 11. ve 12. yüzyıllarda bazı Kafkas kabileleri tarafından rivayet edilmiştir. Böylece, o zamandan bu yana Nuh'un Gemisi Ağrı Dağı'nda aranagelmiştir.

Tufan sırasında yükselen suların üzerinde sürüklenen gemi, suların yükselebildiği seviyedeki bir dağın üzerine konmuştu. 12. yüzyıldaki Kafkas kabilelerinin din adamları, Nuh'un Gemisi'ni kendilerine yakınlaştırmak için kendi bölgelerine en yakın ve bölgenin en yüksek dağı olan Massis Dağı'nı, yani Ağrı'yı, Nuh'un Gemisi'nin üzerine konduğu dağ olarak Hıristiyan âlemine empoze etmişlerdir. İlginç olan da, Türklerin Anadolu'ya ilk yerleşmeleri sırasında bu iddianın başlatılmasıdır. Öte yandan, Ararat adı, Urartu Krallığı'nın bölgesini ifade etmek için İbranilerin lisanından gelir. Ararat dağ değil, bölgedir ve bu bölge ise Urartuların yaşadığı ve Cudi Dağı'nın bulunduğu Cordyean bölgesidir.

Babil kayıtlarında

Kuranı Kerim'in Hûd Suresi'nde, 44. ayette, *"Ve gemi Cudi'ye oturdu..."* denilmektedir. Cudi Dağı'na değinen tek kaynak Kuranı Kerim değildir. M.Ö. 250 yıllarında, Babilli bir rahip olan **Berossus**'un yazdığı tufan kayıtlarına göre, Tanrı **Cronus**, Sisithrus'a, yani Babilli Nuh'a tufanı önceden haber vermişti. Berossus şöyle yazıyor: *"Ve ona, elinde bulunan tüm yazıları Sippara'daki Güneş kentinde depolamasını emretmişti. Sisithrus, bu emirleri yerine getirdikten sonra, derhal Doğu Anadolu'ya yelken açtı ve hemen Tanrı'nın ilhamına mazhar oldu... Halen Doğu Anadolu'da bulunan gemiye gelince, yöre halkı arasında, geminin tahtasından bilezikler ve tılsımlar yapma âdeti yaygındır."*

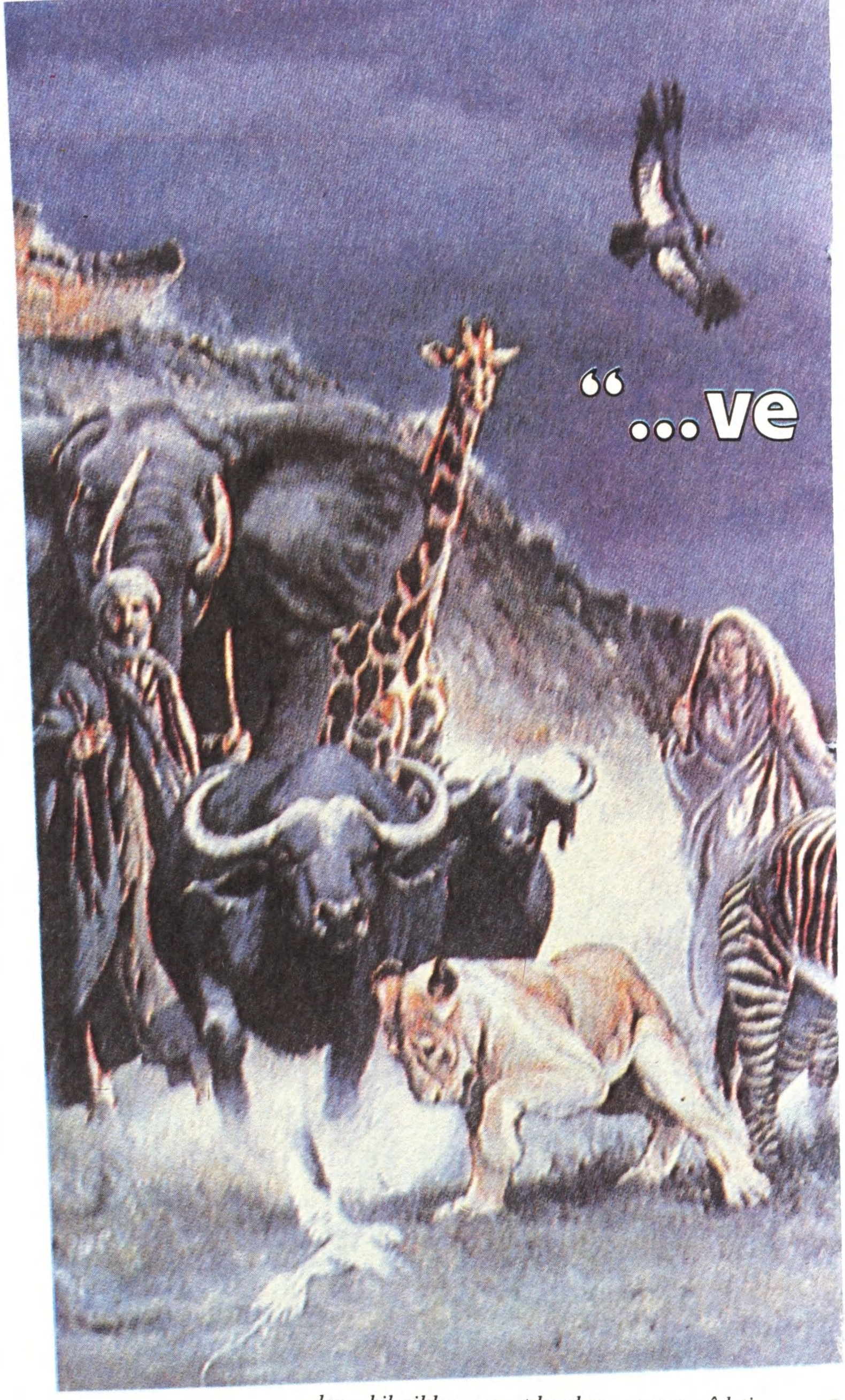

Babilli rahip Berossus'un derlediği tufan kayıtlarında konu daha da ayrıntılı bir şekilde işleniyor ve şu bilgiler veriliyor: *"... Böylece, gemide bir delik açmış ve dışarıya baktığında geminin bir dağın yanına sürüklendiğini görmüş olduğundan, yanında eşi, kızı ve kaptanla birlikte derhal gemiyi terk etti. O zaman bulundukları yer, Doğu Anadolu idi... Gemi böylece Doğu Anadolu'da karaya oturduğundan, bir kısmı hâlâ daha Doğu Anadolu'daki Cordyean dağlarında durmaktadır ve halk, geminin dışını kaplayan katranı kazıyarak, bir muska ve tılsım şeklinde kullanır."*

Kuranı Kerim, Sure 11, Ayet 44

gemi Cudi'ye oturdu..."

Halûk Egemen Sarıkaya, Nuh'un Gemisi'nin Ağrı'da değil (Bkz. sayfa 668) Cudi Dağı'nda aranması gerektiğini ileri sürüyor. Kuranı Kerim'den ve Kısas-ı Enbiya'dan kanıtlar getiriyor.

Cudi'deki hayalet gemi

Berossus'un bahsettiği dağlar, Cordyean bölgesindedir. Bu bölge ise, Van Gölü'nün güneyinde kalan dağlık bölgedir. İşte burada Ağrı Dağı değil, Cudi Dağı bulunur. Cudi Dağı, 2000 metre yüksekliği ile, Mezopotamya havzasında meydana gelecek bir yerel tufan olayının kuzeydeki sınır kesiminde yer alır. Bir zamanlar Gordyene denilen bu bölgede yaşayan halk arasında da, Hz. Nuh ve gemisi hakkında birçok efsane ve öykü dolaşmaktadır.

Geminin zaman zaman, Cudi Dağı üzerindeki bir çamur tabakasının altında, bir hayalet gemi şeklinde ortaya çıktığı söylenir. Cudi'nin tepesinde yer alan Seksenler Köyü'nün, geminin yolcuları ile onların çocuklarının yerleştikleri ilk yer olduğuna inanılır. Nuh Tufanı'nın kuzey sınırında yer alan ve üzerinde halen gizemli izler ve menkıbeler taşıyan Cudi Dağı, Nuh'un Gemisi araştırmalarında gereken önemi giderek kazanacaktır.

Cudi'de bulunanlar

Cudi Dağı, Ağrı kadar etraflı bir şekilde araştırılmış değildir. Ancak, Cudi Dağı'nda yürütülmüş olan araştırmalarından biri sırasında, geminin keşfedildiğinin ileri sürüldüğünü görüyoruz. Bu keşif de, Ağrı'daki diğerleri gibi, kesin bir sonuca bağlanamamıştır. 1949 yazında, Dr. **Smith,** Ağrı'ya doğru yola çıkarken, bir başka keşif heyeti de Cudi Dağı'na doğru ilerliyordu.

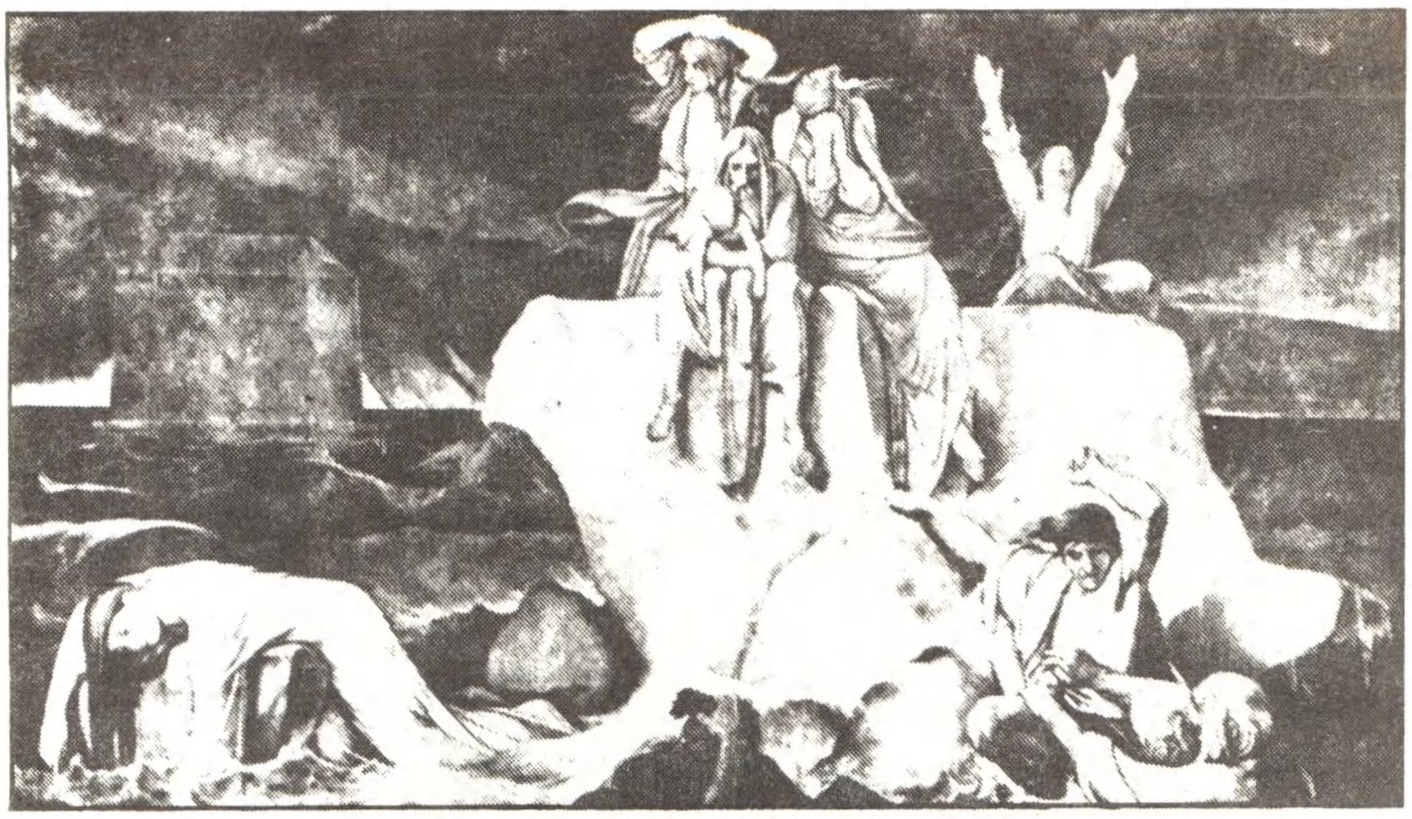

Paris'te yayımlanan **France Soir** gazetesinin 31 Ağustos 1949 tarihli sayısında, *"Nuh'un Gemisi'ni gördük... Ama Ağrı'da değil"* şeklindeki sansasyonel bir başlık altında Cudi keşif gezisinin öyküsü çıktı. Cudi Dağı'nda devasa bir gemi keşfedilmişti. Yaklaşık 150 metre uzunluğunda, 24 metre genişliğinde ve 15 metre yüksekliğindeydi. İki Türk gazeteci, aynı yerde deniz hayvanlarına ait bazı iskeletlere rastladıklarının haberini veriyorlardı.

Alman heyetinin araştırmaları

Yakın zamanlarda Cudi Dağı'nda, önemli bir kanıt oluşturabilecek olan tahta parçaları da bulundu. 6 Şubat 1972 tarihli gazeteler, bu keşfi, *"Nuh'un Gemisi'nin Cudi Dağı'nda olduğu tespit edildi"* başlığıyla verdiler. Nuh'un Gemisi hakkında bir Alman bilim adamı tarafından **Umschau in Wissenschaft und Technik** dergisinin son sayısında yayımlanan bir araştırma, Avrupa bilim çevrelerinde çok büyük ilgi ve yankı uyandırdı.

Alman Devletler Araştırması Enstitüsü bilim adamlarından olan **Friedrich Bender,** Türkiye'de araştırma ve incelemeler yaptı. Cudi Dağı'nda Nuh'un Gemisi'nin yeri olarak gösterilen ve mukaddes sayılan bölgede katrana benzer bir madde ile yapıştırılmış kalın tahta kalıntıları buldu. Bunları Almanya'ya getirerek burada özel laboratuvarlarda analiz etti. Sonuçta katrana benzeyen maddenin 50.000 yıllık ve tahta kalıntılarının ise 6630 yıllık olduğu kesinlikle tespit edildi. Bilim adamları bu hesapta hata payının en çok 300 yıllık olabileceğini bildirdiler.

Alman bilim adamı, ilk araştırmalarına esas olarak, Gılgamış Destanı ile Kuranı Kerim'i ele almıştır. F. Bender bu kaynaklarda Nuh'un Gemisi'nin yerinin Dicle ile Zap suyu arasında ima edildiğini gördü.

Araştırmalarına eskiden beri Nuh'un Gemisi'nin yeri olarak bildirilen Ağrı Dağı'ndan 300 kilometre daha güneyde olan Cudi Dağı'nı esas alarak başladı.

Güvercinin zeytin dalı ile dönmesi

Öte yandan, Nuh'un Gemisi'nin durduğu yere ilişkin bir önemli ipucu da, Hz. Nuh'un gemiden saldığı bir güvercinin gagasında zeytin dalı ile gelmesi olayında yatar. Zeytin ağaçları, Ağrı Dağı ve çevresinde değil, Cudi Dağı çevresinde, Cudi Dağı'nın güneybatısındaki yörede bulunur. Geminin bu yörede bulunduğunun bir kanıtı da budur. Diğeri ise, 40 gün ve 40 gece yağan yağmurlardan sonra gemiden uçurulan bir güvercinin, ağzında bir zeytin ağacı dalı ile gelmesidir.

Bu olay tufanın sadece belirli bir bölgeyi etkilediğini, bu tufan bölgesinin hemen yakınlarında sel baskınlarına uğramamış bölgeler olduğunu gösterir. Bu olay, eğer Ağrı Dağı çevresinde olsaydı, bunun yerel bir tufan değil, tüm dünyayı kuşatan bir tufan olması gerekirdi. Oysa anlatıldığı gibi, tufan bölgesinin güvercin uçuşu yakınlarında, kuru ve zeytin ağaçlıklı bölgeler uzanmaktaydı.

Nuh Tufanı, son derece dejenere olan bir sapık neslin yok edilmesi olayı idi. 40 gün 40 gece yağan yağmur, sığınacak yer bırakmamıştı (üstte). Hz. Nuh ve ailesi, yeni bir neslin Âdem ve Havva'sı oldular.

Cudi Dağı (altta), Mezopotamya bölgesinde olabilecek bir tufan olayının kuzey sınırını teşkil eder. Hz. Nuh ve ailesi, bu dağ yamaçlarına yerleşmişlerdi. Yeni nesil de buradan başlatılmıştı.

Kısas-ı Enbiya'da yazılı olan

Kısas-ı Enbiya denilen Peygamberler Tarihi'nin verdiği verdiği bilgilere göre, Hz. Nuh, Cudi Dağı'na doğru dümen kırmıştı ve gemiyi orada karaya oturtmuştu. Kısas-ı Enbiya'da şöyle anlatılıyor. *"Gemi, kuzeye doğru yol almış ve Cudi Dağı civarına gelmişti ama, henüz sular çekilmediği için dağın hiçbir tarafı görünmüyordu. Fakat, Hz. Nuh, artık kurtulduklarını vahiy yoluyla öğrenmişti... Hz. Nuh, Cudi Dağı'nın çevresinde on günü aşkın bir süre boyunca dolaştı... Gözleriyle ufukları tarıyordu ama, ufacık bir kara parçası dahi göremiyordu... Suların üzerinde yükselecek olan ilk kara parçasını bulmalıydı. Açlık başlamadan, toprağa ayak basmalıydı."*

Hz. Nuh, gemiden,önce bir kuzgunu, sonra bir güvercini dışarıya saldıysa da, bunlar geri geldiler. Bir zaman sonra aynı güvercini tekrar saldığında, bu güvercin gagasında bir zeytin dalı ile geri döndü. Yine Kısas-ı Enbiya'ya bakalım: *"Zeytin dalını her kim gördüyse sevindi. Gemi, o yönde yol aldı. En sonunda, tufanın başlamasından tam altı ay sonra, tüm heybetiyle bir dağ göründü. Bu dağ, Allah'ın Vahiy yoluyla Hz. Nuh'a haber verdiği Cudi Dağı idi..."*

Nuh, geminin ambarında ne kalmışsa, hepsinin karıştırılıp pişirilmesini istedi, ve böylece, Cudi Dağı'na ayak basmadan önce gemideki son yemekleri olan aşureyi yediler. Kısas-ı Enbiya bu olayı da şöyle anlatıyor: *"Gemi, Cudi Dağı'nın uygun bir yamacına yanaştı. Sular derhal alçaldı ve gemi karaya oturdu. Hz. Nuh, gemiden indi... Diğerlerinin de inmesine yardım etti. Hep birlikte Allah'a ibadet ettiler ve şükranlarını sundular..."*

Gemi karaya oturunca

Hz. Nuh, bundan sonra, gemideki hayvanları ikişer ikişer çıkarıp serbest bıraktı. Cudi Dağı'nda geçirecekleri bu ilk gecede kendilerini aciz hisseden ailesine moral verdi. Ertesi gün, aile üyeleri, dağın aşağılarına göçmeyi önerdiler. Hz. Nuh, böyle bir fikri uygun görmemişti. O daha ziyade, Cudi Dağı'nda kalmayı tercih ediyor ve kuracağı yeni nesli, kendilerine tufandan kurtuluş imkânı veren bu dağ üzerinde oluşturmak istiyordu. Neslin çoğalması halinde, duruma göre yeni önlemler alacaktı. Hz. Nuh tarafından uygun görülen bir yer seçildi ve seksen kişi hemen çalışmaya koyuldular. Yine Kısas-ı Enbiya'ya dönelim: *"Hz. Nuh, seçmiş olduğu noktada bir köy inşa ettirmeye başladı. Herkes için bir ev yapılıyordu. Bahçeler düzenleniyor, fidanlar ekiliyordu. Köy, iki yılda, tam Hz. Nuh'un düşündüğü gibi bir şekil almıştı. Hz. Nuh, bu köye, birlikte olduğu 80 kişiye izafeten seksenler anlamına gelen 'Semanin' adını verdi."*

Geminin korunması

Köyde üç mahalle kurulmuş ve Hz. Nuh'un üç oğlu; yani, **Yafes, Ham** ve **Sam** arasında paylaştırılmıştı. Nesil çoğaldıkça daha aşağılara da köyler kuruldu. Hz. Nuh, elli yıldır buradaydı. Bir gün büyük oğul Yafes bir fikir ileri sürdü:

"Tufanın en büyük ispatı, gemidir... Ey babam, onu hiçbir zaman parçalamayalım... Olduğu gibi bırakalım..."

"Ben de aynı fikirdeyim... Hatta, oğullarımıza yerini kesinlikle söyleyelim ki, yüzyılların ötesine erişebilsin."

"O zamana kadar sağlam kalır mı?"

"Buradaki iklime bakılırsa, üzerine çok şey yığılır."

Babil'e dönüş

Bir elli yıl daha geçtikten sonra, Hz. Nuh'un soyundan gelenlerin sayısı oldukça artmıştı. Artık Cudi Dağı'na sığamıyorlardı. Hz. Nuh uzun süre düşündü ve sonunda, Babil'e geri dönmeye karar verdi. Zaten gemi ile Babil'den gelmişlerdi. Dönüş başladı, Cudi Dağı'nda hiç kimse kalmamıştı. Yalnızca gemi oradaydı...

Tufanların nedeni

Kutsal kitaplarda Nuh Tufanı diye anlatılan bu olay, küçüklü büyüklü olarak yeryüzünde binlerce defa gerçekleşmiştir. Bu olaylar öncelikle, yeryüzünün doğal oluşumuna aittir. Bir

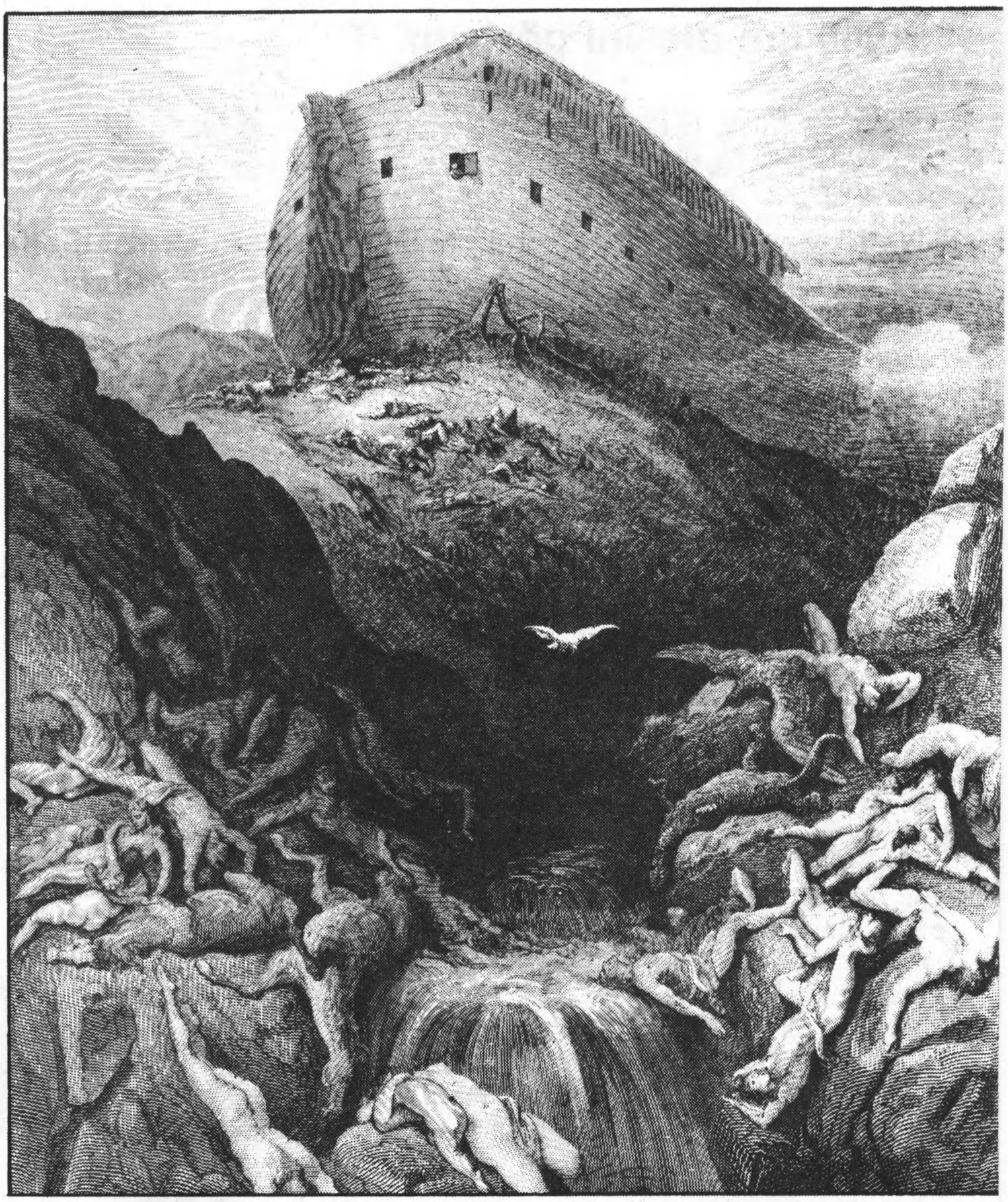

Hz. Nuh, yeni bir neslin başlatılması ve son derece yozlaşmış eski neslin yok edilmesi olayında yer almış ünlü bir peygamberdi. Hz. Nuh ve ailesi, yeni neslin Âdem ve Havva'sı olmuşlardı (üstte).

tufanın olması, insan faktörüne bağlı değildir. Ne var ki, bu türlü bir büyük tabiat hadisesi, bir beşer kütlesi üzerine yöneltilerek, beşeriyet üzerinde yapılacak çeşitli ilahi operasyonlara da hizmet ettirilir. Bir yöredeki ve zamandaki bir canlı türünün ilahi sebeplerce yok edilmesi, yine çeşitli tabiat hadiseleri ile temin edilir.

Bir tufan olayı olağanüstü su baskınları ve seller ile sağlanabilirken, aynı zamanda susuzluk ile de gerçekleştirilir. Dünyanın çeşitli yerlerindeki korkunç kuraklıklar da, bir tür tufan olaylarıdır. Evrimsel gelişim gösteremeyen bir beşeri popülasyon, evrimsel gelişim atakları-nın olduğu beşeri yerleşim yerlerine ya göçe zorlanırlar veya oralarda enkarne olmalarını sağlamak amacıyla ilk bulundukları yerlerden yok edilirler.

Nuh'un Gemisi'ni arama çalışmaları bugün de devam ediyor. Öyle anlaşılıyor ki, bundan sonra da devam edecek. Şu denebilir ki, bu olayın gündemde kalması insanlık için faydalıdır. Önemli olan, Nuh'un Gemisi'nin bulunması değil, Nuh'un gemilerine ihtiyaç olmamasıdır.

8.000 km ötesini görüyor

Kayıpları bulan adam

Hollandalı ünlü durugörücü ve şifacı Gerard Croiset, ölü ya da diri kayıp kişilerin yerini saptamada çok başarılı oldu. Polisle yaptığı çalışmalar çoğunlukla gazetelerin baş sayfalarında yer aldı.

24 YAŞINDAKİ KIZI **Carol**'ın kayboluşundan 8 hafta sonra Profesör **Walter E. Sandelius,** onu bulmak için her yolu denemeye hazırdı. Carol'ı Amerika Birleşik Devletleri'nin Kansas eyaletinin Topeka kentindeki bir hastaneye gidişinden sonra gören olmamıştı. Fotoğrafların tüm ülkeye dağıtılmasına rağmen henüz bir haber alınamamıştı.

Son çare, Croiset'ye geliyor

Kansas Üniversitesi'nde siyasi bilimler profesörü Sandelius, bir gün psişik yetenekleri aracılığıyla ölü ya da diri, kayıp kişileri bulmakla ve suçları aydınlatmakla ün salan Hollandalı durugörücü ve şifacı **Gerard Croiset**'e ilişkin bir haber okudu.

Kızını bulmak için, denenmedik yol bırakmamış olan Sandelius, 11 Aralık 1959'da Utrecht Üniversitesi'ne telefon açtı. Croiset ile uzun yıllar birlikte çalışan parapsikolog profesör **Willem Tenhaeff** ile konuştuktan sonra, ertesi gün, Croiset'in Tenhaeff'in bürosuna geleceği saatte yeniden telefonlaşmak üzere anlaştılar.

Kayıp kızı "görüyor"

Ertesi günü Croiset telefonda Kansaslı profösere şunları söyledi: *"Kızınızı geniş bir çimenliği aşıp bir kemeri geçerken görüyorum. Şimdi onu, dükkânların olduğu bir yerde görüyorum, dükkânların hemen yanında büyük bir su var. Suda birçok iskele ve küçük kayıklar var. Onu, orada bir kamyonda, büyük kırmızı bir arabada giderken görüyorum."* Sandelius, sabırsızlıkla kızının hâlâ yaşayıp yaşamadığını sordu. Croiset şöyle cevap verdi: *"Evet, hiç üzülmeyin 6 gün sonra ondan bir haber alacaksınız."*

8000 km öteyi "görebiliyor"

Croiset'in söylediği gibi, altıncı günün sabahı saat 8'de Sandelius, Tenhaeff'e telefon etmek üzere alt kata indi. Ahizeyi kaldırıken gözü oturma odasına takıldı ve gördüğü manzara karşısında donup kaldı. Kızı, divanın üstünde oturuyordu. Daha sonra, Croiset ile yapılan soruşturmada, Croiset'in 8000 kilometre öteyi "görebildiği" ve Carol'ın her hareketini umulmadık bir kesinlikle tanımladığı saptandı.

Hollanda'nın su kanalları

Bu olay, Utrecht Üniversitesi'nin dosyala-

Öngörü yeteneğini ölçmek için yapılan Zener kartı deneyinin elektronik benzeriyle birlikte görülen Croiset .Tahminleri genellikle ortanın oldukça üstündeydi (solda).

1963'de Croiset, Hollanda polisine şunları söyledi: "Ceset burada. Onu arayabilirsiniz." Croiset sadece psişik güçleri aracılığıyla,kaybolan çocuğun cesedinin Vliet Kanalı'nda olduğunu buldu (altta).

rında saklanan, ayrıntılı olarak incelenmiş bu tür yüzlerce olaydan yalnızca biridir. **Jackson Harrison Pollack**'un **"Durugörücü Croiset"** adlı kitabında da bu tür olayların birçoğu incelenir. Ne var ki, olayların hepsi de böyle mutlu bir sonla bitmiyor. Kayıp kişinin öldüğünü yakınlarına bildirmek de genellikle Croiset'e düşüyor. Çünkü olayların bir çoğunda, kayıp kişi, Hollanda'nın su kanallarına düşüp boğulan çocuklardır.

Beş çocuk babası Croiset, kızı ya da oğlu kaybolmuş perişan ana-babalara her zaman yardım etmeye hazırdı ve yaptığı iş karşılığında da kesinlikle para almazdı.

Boğulduğu yeri söyledi

Wimpje Slee adlı bir erkek çocuğu kaybolduğunda, Croiset, çocuğun amcasına telefon ederek çocuğun suya düşüp boğulduğunu ve cesedin köprünün yanında olduğunu söyledi. Daha sonra, 19 Nisan 1963 Cuma günü daha güçlü bir izlenim edinebilmek amacıyla, Croiset, çocuğun amcasıyla buluştu. Görüşme sırasında, Croiset, Wimpje'nin eğik bir yeldeğirmeni bulunan küçük bir evin yakınında boğulduğunu söyledi. Fakat cesedin orada olmadığını da sözlerine ekledi. Bununla birlikte, bir sonraki salı günü, çocuğun cesedinin, söz konusu evin yakınında bulunabileceğini ileri sürdü.

Yine haklı çıktı!

Hague kentindeki gazeteler, salı gününden önce Croiset'in kehanetini yayınlayarak okuyucuların da olayı izlemelerini ve tanık olmalarını sağladılar. Salı günü, 23 Nisan'da, Croiset'in önceden söylediği gibi, söylenen yerde, Vliet Kanalı'nda bulundu. **Haagsche Courant** gazetesi olayı şu başlıkla verdi: *"Croiset bir kez daha haklı çıktı."*

Çok tanınıyor

Croiset'in fotoğrafları Avrupa ve İskandinavya gazetelerinde hep yer alır. O, yarım düzine ülkede kayıp insanların araştırılmasında polise yardım etmiş ve parapsikolojinin önde gelen araştırmacılarıyla deneylere katıldı. Fakat, profesör Tenhaeff, bu araştırmacılar arasında, Croiset'in sadakatle bağlandığı tek kişidir.

Yardım etmeyi seviyor

Profesör Tenhaeff'in incelediği 47 duyarlı kişi arasında Croiset, kuşkusuz, bir yıldız gibi parlamaktadır. Araştırmadan kaçınan diğer durugörücülerin aksine, Croiset, üniversiteye daha yakın olabilmek ve araştırmalara daha rahat katılabilmek için 1956 yılında Utrecht'e taşındı.

Bir olayı çözümledikten sonra kendisine teklif edilen paraları geri çeviren Croiset'in istediği tek ödül, olayın bir raporunun profesör Tenhaeff'e verilmesiydi. Bu nedenle, Utrecht arşivleri, durugörü olgusunun birçok örneğini barındırıyor.

Utrecht Üniversitesi'nden Profesör Tenhaeff, Utrecht Polis Şefi ve Gerard Croiset. Bu kişiler üçlü bir ekip oluşturmuşlardı. Croiset, polise kayıp kişilerin araştırılmasında yardım ediyor, Profesör Tenhaeff de Croiset'in yeteneklerini, yaptıklarını inceliyordu. Dünyada Croiset kadar sıkı bir şekilde incelenmiş çok az duyarlı kişi olduğu belirtiliyor (üstte).

Nasıl "görüyor?"

Bununla birlikte, yoğun araştırmacılara konu olmasına rağmen, Croiset'in kendisi, hiçbir zaman psişik gücünün nasıl çalıştığına ilişkin kesin bir bilgiye erişemedi. Durugörü olayını, Croiset, bir keresinde şöyle tanımlamıştı.

"Önce ince bir toz bulutu etrafı kaplıyor. Nokta biçimindeki bulut, çizgilere dönüşüyor. Bu çizgilerden de iki ve üç boyutlu şekiller, manzaralar doğuyor."

Croiset'in görüntüleri genellikle siyah-beyaz olmasına rağmen, ceset işin içine girdiğinde renkli resimler de oluşabiliyor.

Kayıpları bulmada çok başarılı

Croiset'in polisle işbirliği, kimi zaman, halkın gözündeki imajını gölgeliyor. Başarılı bir psişik dedektif olduğu kesin. Fakat Croiset, yanlış bir seçim yaparım korkusuyla bazı hırsızlık ve cinayet olaylarına karışmakta tereddüt ediyor. Örneğin, cinayet yerinde bulunan bir kişiyi ayrıntılı olarak tanımlayabiliyor.

Fakat ona göre bu kişinin o yerde tesadüfen bulunan masum bir kişi olma ihtimali de var. Gerçekten de, Croiset, polise değerli ipuçları verebilmesine rağmen, polisiye olayların % 90'ında suçluyu bulmakta zorluk çektiğini söylüyor. Öte yandan normal kayıp olaylarında Croiset'in % 80 başarı sağladığı söyleniyor.

Croiset artık yok!

Gerard Croiset, 20 Temmuz 1980'de 71 yaşında öldü. O, dünyanın en sıkı şekilde kontrol edilen ve deneylere tabi tutulan duyarlı birkaç kişisinden biriydi. Utrecht Üniversitesi'ndeki araştırma dosyaları, daha yıllarca bilim adamlarının ilgisini çekip onları şaşkınlığa düşürmeye devam edeceğe benziyor.

Rüyalarında gerçeği görenler

Neden rüya görüyoruz? Rüyalarımız bize uyanıkken farkına varamadığımız gerçek dünyayı mı gösteriyor? Ya da rüyalarımız geleceğin habercileri mi? Aşağıdaki yazıda bu soruların cevapları aranıyor.

İNSAN UYKUDAYKEN sanki başka dünyalara gitmiş gibi olur. Rüyalar sık sık kişiyi uzak yer ve zamanlara götürür. Kendimizi aşina kişi ve şeylerle sarılmış buluruz. Ancak bunlar garip bir şekilde deformasyona da uğramış olabilirler. Uyanıkken yapılması olanaksız şeyleri yapıyor oluruz ya da en basit bir hareketi bile gerçekleştiremeyecek kadar felce uğrarız. Bazen insanın içinde öyle bir duygu uyanır ki, kendini hayatına anlam katacak bir bilgiye sahip gibi hisseder. Bu bilgi, uyandıktan sonra kişiye gerçek bilgiler de verebilir. Bunlar sanki gelecekte olacakların küçük kırıntılarıdır.

William Blake'in Yakub'un merdivenini gösteren temsili resmi. Yakub'un bu rüyası ve Tanrının ona verdiği söz, Musevi tarihinin en önemli kehanet rüyalarından birini oluşturdu (üstte).

Tarih boyunca rüyalar

Rüya görmek, uygar insanı tarih boyunca hep şaşırttı. Bu arada rüyalara dayalı sayısız garip inanç ve mezhep de türedi. Fakat günümüzde uykunun ve rüya görmenin işlevini tam olarak açıklayan bir görüş hemen hemen yok gibidir.

Eski inançlar, rüyaları geleceğe ilişkin kehanetler şeklinde yorumlardı. Eski insanlar onları yorumlamak için birçok ince ve ayrıntılı yöntemler geliştirmişti. Bu konuda bugüne kadar ulaşabilen 4000 yıllık bir Mısır papirüsü en ilginç belgelerden biridir. Bu papirüste, rüya tabir etmenin karmaşık sanatından söz edilir.

Rüyasını taşa yazdırdı

Firavun **IV. Thutmos**'un M.Ö. 1400 yıllarında gördüğü bir rüya o kadar önemliydi ki, bir taş tablete kazılarak Gize'deki Büyük Sfenks'in ön tarafına yerleştirildi. Tablette anlatıldığına göre, Thutmos genç bir prens iken öğle uykusuna yatmıştı. Rüyasında Tanrı **Hormakhu** onunla konuştu ve şöyle dedi:

"Benim varlığımın sürdüğü bölgedeki kum benim üzerimi örttü. Gönlümün arzusunu yerine getirmeyi bana vaat edersen, seni yardımcım ve oğlum olarak kabul ederim."

Firavun olduğunda Thutmos sfenksin üzerini kaplayan kumu temizletti. Bu sfenks Hormakhu için kutsaldı. Thutmos'un saltanatı, Tanrı'nın söz verdiği gibi uzun ve zenginliklerle dolu bir şekilde yıllarca sürdü.

Babil kralının rüyası

Peygamber **Danyal**'ın kitabında, Babil Kralı **Nabukadnezar**'ın ilginç rüyasından söz edilir. Kral bir sabah uyandığında, bir rüya gördüğünden emindi. Ancak rüyayı bir türlü hatırlayamıyordu. Rüyanın kutsal bir rüya olduğundan emin olarak, sarayındaki bilge kişileri topladı. Onlardan rüyayı yorumlamalarını istedi. Bu kişiler rüyayı bilmeden, tabir edemeyeceklerini söylediler. Ancak Nabukadnezar eğer dileğini yerine getirmezlerse onları öldürteceğini söyledi.

Aynı rüyayı gördü

Rüya tabir etmesiyle ünlü olan Danyal, diğerlerini de kurtardı. O gece Tanrı'ya dua ederek kralın gördüğü rüyanın aynısını görmeyi diledi. Rüyasında başı altın, göğsü ve kolları gümüş, kısmen demir, kısmen de kil olan bir heykel gördü. Heykel sonra bir taş tarafından yok edildi. Taş sonra bir dağa dönüştü ve bütün dünyayı kapladı.

Kral, Danyal'ın anlattığı rüyayı kendi rüyası olarak derhal hatırladı. Danyal'ın rüyayı tabiri şöyleydi: Altın baş Nabukadnezar'ın saltanatını temsil ediyordu. Sonraki kralların yönetimi süresince giderek zayıflayacak ve nihayet yok olacaktı. Daha sonra krallık Tanrı tarafından kurulacak ve sonsuza kadar sürecekti. Kral, Danyal'a bağlılığını bildirdi ve ona önemli bir görev verdi.

İskender'in gördüğü haberci rüya

Peygamberler gibi, tarihteki bazı devlet

Danyal Peygamber, Kral Nabukadnezar'ın unuttuğu "kil ayaklı heykel" rüyasını açıklıyor. Heykeli krallığa benzeten Danyal'ın açıklamalarından etkilenen kral, ona bağlılığını belirtirken görülüyor (sağda).

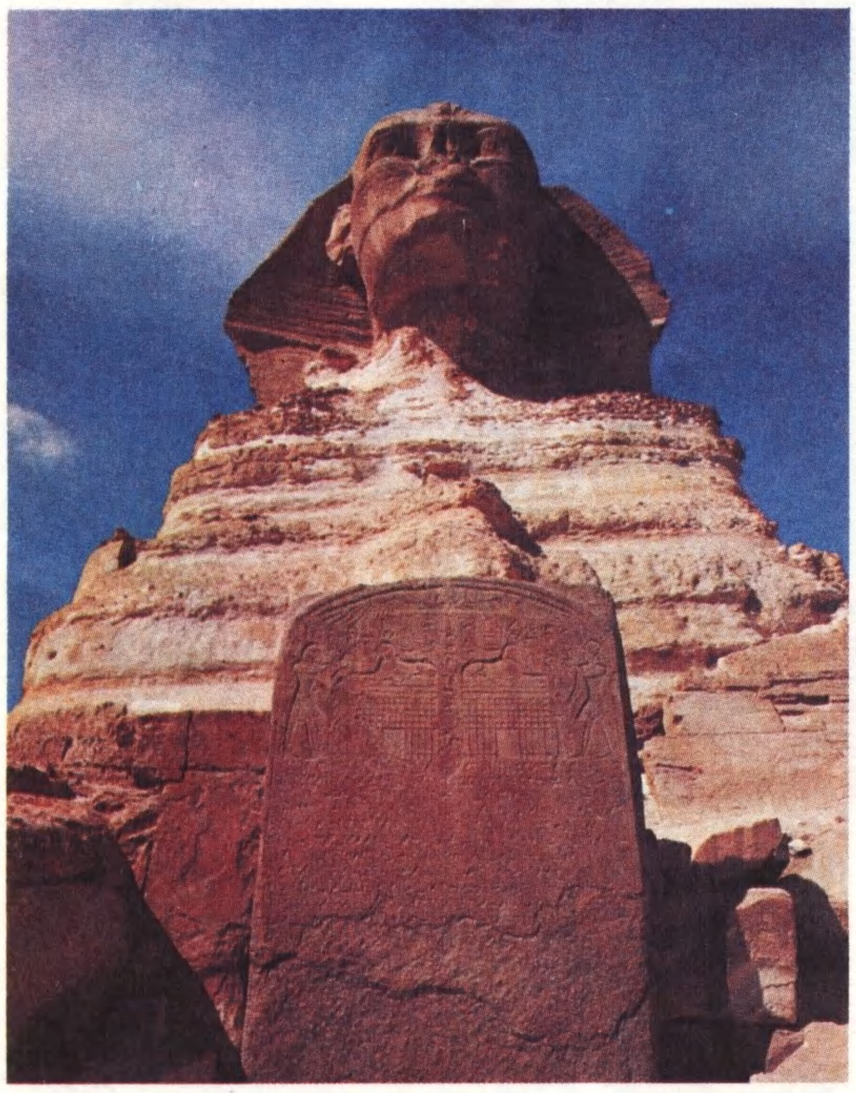

adamlarının ve askerlerin rüyalarının tabirlerine göre düzenledikleri görülüyor. **Büyük İskender**, M.Ö. 332 yılında Fenike'deki Sur şehrini kuşattı. Gördüğü rüyada yarı insan, yarı keçi Tanrı **Pan** (ki bunun bir başka adı da Satir'dir) bir kalkan üzerinde dans ediyordu. Onun rüya tabircisi **Aristander** rüyayı akıllıca yapılmış bir kelime oyunu olarak yorumladı. Çünkü Satir'in Yunancası satyrostur. Bu "Satyros" olarak da kabul edilebilir. Anlamı da "Sur senindir" demektir. İskender kuşatmayı sürdürdü ve şehri aldı.

Bastırılmış dürtüler

Bu tür kelime oyunları içeren rüyaların ilk örneklerinden biri olan bu rüya, ilginç bir şekilde **Freud**'un teorisine uygun düşüyor. Freud'un teorisine göre bilinçaltı, uykudayken bastırılmış birtakım dürtüleri kelime oyunları dizisi halinde ifade eder. Bunlar da kodlanmış rüya mesajları halinde ortaya çıkarlar. Bunların bazıları da bilincin sansüründen kurtulup hatırlanabilirler.

IV. Thutmos'un Tanrı Hormakhu'yu gördüğü rüyasını anlatan taş tablet ve sfenks. Tanrı ona, sfenksin kumlarını temizlerse uzun süreli bir saltanat vaat etmişti (üstte solda).

Büyük İskender'in rüyası. Rüya tabircisi Aristander tarafından doğru olarak, zafer işareti olarak yorumlandı (üstte).

Hz. Muhammed yasakladı

Ancak, tarihin ilk çağlarında bile rüyalar üzerine genelde kabul edilen görüşlere karşı çıkanlar vardı. Roma'nın en ünlü hatibi **Çiçero,** M.Ö. 1. yüzyılda şiddetle rüya tabircilerine karşı çıkıyordu. Onların, bu işi bilerek değil, tahminle yaptıklarını iddia ediyordu. Müslümanlar arasında rüyaların geleceği görmenin bir yolu olarak kabul edilmesine rağmen, **Hz. Muhammed** bu işi 6. yüzyılda yasakladı. Çünkü daha o çağlarda bile rüya tabirciliği giderek yozlaşıyordu ve insanı bir yere ulaştırmıyordu.

Bilinçaltının bir eylemi

Günümüzde ise çoğu kişi rüyaları, Tanrılar ile ya da ruhlarla olan ilişkiler şeklinde değerlendirmiyor. Bugün bilimsel psikolojide rüyalar hakkında iki temel görüş vardır. Birincisi, rüyalar insanın ümit ve korkularını yansıtan bilinçaltının bir eylemidir. İkinci görüş ise şöyledir. Beyin gün boyunca aldığı ve artık ihtiyaç duymadığı bilgileri rüyalarla dışarıya atar.

Suikastı rüyasında gördü

Kehanet niteliğindeki haberci rüyaların en canlı örneklerinden biri, İngiliz Başbakanı **Spencer Perceval**'in 11 Mayıs 1812'de uğradığı suikast ile ilgilidir. Bu tarihten 8 gün önce Cornwall'da yaşayan bir kişi, rüyasında ufak tefek bir adamın Avam Kamarası'na girdiğini

gördü. Adamın üzerinde beyaz bir gömlek ve mavi bir ceket vardı. Sonra başka bir adam daha gördü. Bu adam, sarı metal düğmelerle süslü kahverengi ceketinin altından tabancasını çekti. Öbür adama ateş etti. Sol göğsünün altından yaralanan birinci adam kanlar içinde yere düştü. O anda çevrede bulunan başka adamlar suikastçıyı yakaladılar. Rüyayı gören, kimin vurulduğunu sorduğunda aldığı cevap, *"Bay Perceval"* oldu.

Uyarmak istedi ama...

Bu kişi gördüğü rüyadan öyle etkilenmişti ki, hemen başbakanı uyarmak istedi. Ancak arkadaşları, başbakanın onu bir deli ya da fanatik biri olarak değerlendireceğini düşünüp, onu caydırdılar. Rüyayı gören kişi daha sonra, Londra'ya gittiğinde gazetelerde suikastın resimlerini gördü. Resimler tanıkların ifadelerine dayanılarak çizilmişti.

Rüyayı gören adam suikastçıların giysilerine varıncaya kadar pek çok ayrıntının rüyasındakiyle aynı olduğunun farkına vardı. Bu olay zamanında çok iyi incelenmiş ve doğrulanmış olmasına rağmen, iyi bir kanıt olarak değerlendirilmiyor. Çünkü rüyayı gören kişinin kimliği belli değildir.

Dickens'ın haberci rüyası

Ünlü yazar **Charles Dickens**'ın gördüğü bir rüya da ilginç örnekler arasında yer alır. Dickens rüyasını şöyle anlatıyor:

"Rüyamda, sırtında kırmızı bir şal olan bir hanım gördüm. Arkasını dönmüştü. Bana doğru döndüğünde onu tanımadığımın farkına vardım. 'Ben Bayan Napier'im' dedi. Ertesi sabah uyandığımda giyinirken bu saçma rüyayı düşündüm. Çok belirgin, ancak hiçbir anlamı olmayan bir rüyaydı. Neden Bayan Napier? Ömrümde Bayan Napier diye birini hiç tanımamıştım. O gece kütüphanede kitap okudum. Az sonra Bayan Boyle ve ağabeyi geldiler. Yanlarında kırmızı şallı genç bir bayan vardı. Onu, bana Bayan Napier olarak tanıttılar." Dickens'ın anlattığı türden rüyaların genellikle çok belirgin olarak kendilerine özgü bir nitelikleri vardır.

Canlı ve duygulu rüyalar

Dr. **Walter Franklin Prince,** Amerikalı bir tarihçi ve rahiptir. Daha sonraları ünlü bir psişik araştırmacı olan Dr. Prince hayatı boyunca 4 önemli rüya gördüğünü söyledi. Bu rüyaları şöyle anlattı. *"Bunlar diğer rüyalarımla karşılaştırıldığında şimşekle mum alevi karşılaştırılmış gibi oluyor."* Gerçekten de Dr. Prince'ın rüyalarındaki görüntüler olağanüstü canlılıktaydı ve uyandırdıkları duygular da çok yoğundu. O, gördüğü rüyalardan birini şöyle anlattı:

Trenler üst üste yığıldı

"Bir trene bakıyordum. Trenin arkası bir tünelden çıkıyordu. Sonra, aniden başka bir tren ona çarptı. Dehşetle vagonların birbiri üzerine yığıldığını ve parçalandığını gördüm. Bu yıkıntılardan yaralı yolcuların ıstırap dolu çığlıkları yükseliyordu... Sonra buhar ya da duman bulutu şeklinde bir şey yükseldi ve çığlıklar daha da fazlalaştı. O anda eşim tarafından uyandırıldım. Uykuda rahatsızlık ifade eden birtakım sesler çıkarıyormuşum!"

Ünlü Romalı hatip Çiçero, rüya tabircilerini çok eleştirirdi. Onların sadece tahminde bulunduklarını söylerdi (altta).

Rüya gerçekleşiyor

Ertesi sabah New York'ta bir tren kazası oldu. Dr. Prince kazanın ayrıntılarını gazetelerden okuduğunda, rüyasına benzeyen kısımların çokluğu karşısında şaşkınlık içinde kaldı. Trenler bir tünelin girişinde çarpışmışlardı. Kazada ölen ve yaralananlara ilave olarak, buhar boruları patladığından enkaz tutuşmuş, ölü ve yaralı artmıştı. Felaket, rüyadan 6 saat kadar sonra ve Dr. Prince'ın evinden yalnızca 125 km uzaklıkta olmuştu.

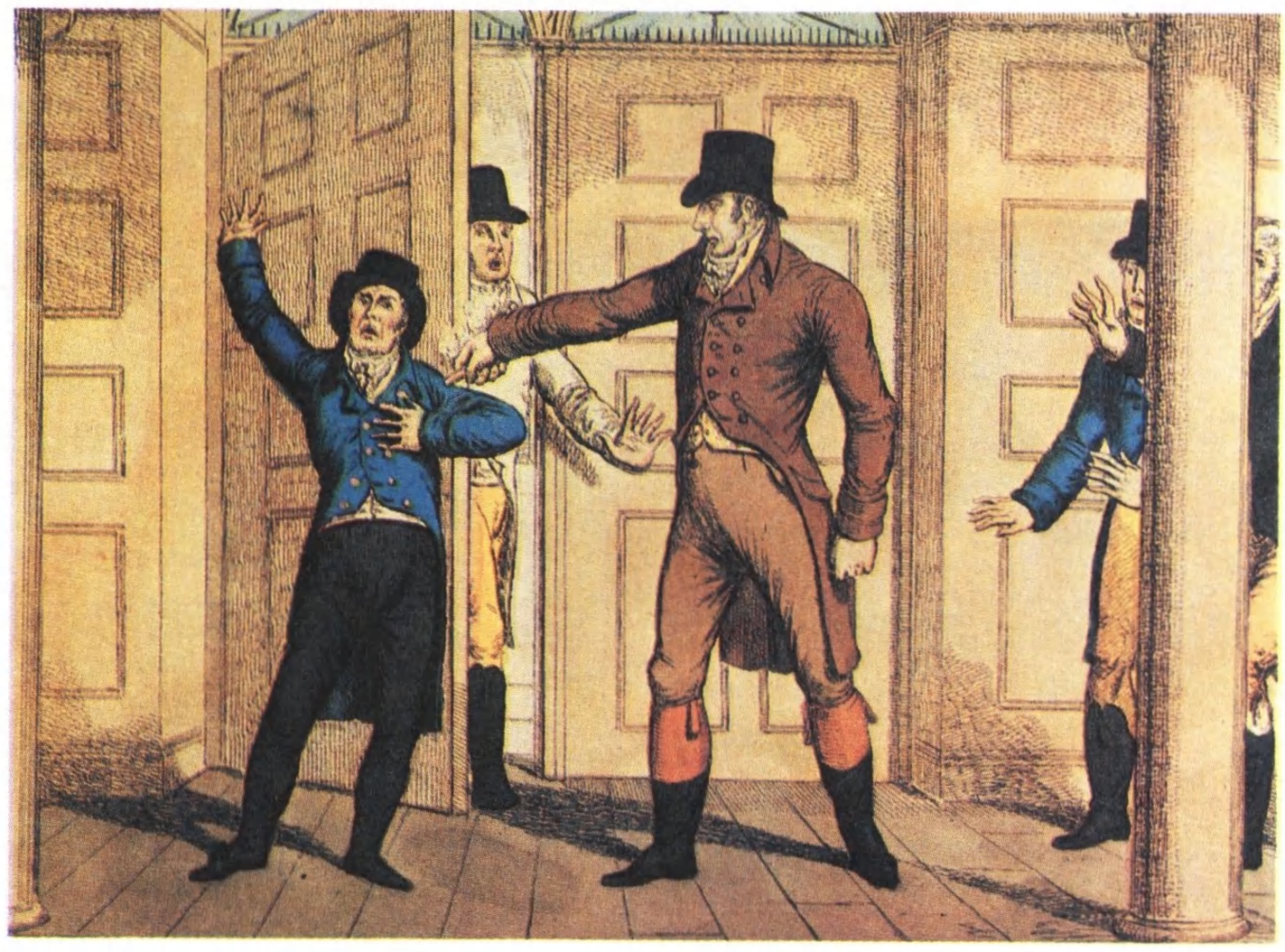

11 Mayıs 1812'de İngiliz Başbakanı Spencer Perceval, John Bellingham tarafından öldürüldü. Suikasttan 8 gün önce adı bilinmeyen bir Cornwallli, olayı en ince ayrıntısına kadar rüyasında gördü. Suikastçının kolundaki düğmeler bile rüyasındaki gibiydi (üstte).

Rüyalarını yazıyor

İngilizlerin öncü balon mühendislerinden **John W. Dunne** da kendi rüyalarından etkilenirdi. Bu rüyalar sık sık gelecekteki olayları gösteriyor gibiydi. Dunne zaman konusu ile ilgili teoriler ortaya koyarak rüyaları açıklamaya çalıştı. 1927 yılında yayımlanan **"Zaman İle Bir Deney"** adlı kitabı bu konuda yapılan en ünlü incelemelerinden biridir.

Tren kazasını rüyasında görüyor

Dunne, rüyalarını ayrıntılı olarak kaydederdi. 1913'ün sonbaharında gördüğü bir rüya ilginçtir. *"Gördüğüm sahne, üzerinden demiryolu geçen yüksek bir toprak seti idi. Yöreyi bilen herkesin bilebileceği gibi, kimseye sormadan, o yerin İskoçya'daki Forth Bridge'in körfezinin biraz kuzeyi olduğunu biliyordum. Toprak setin altında görülen yer açıklık ve meralıktı. İnsanlar küçük gruplar halinde yürüyorlardı. Sahne birkaç kez göründü ve kayboldu. Sonunda kuzeyden gelen trenin toprak setten yuvarlandığını gördüm. Yamacın dibinde yatan*

birkaç vagon ve büyük bloklar halinde yuvarlanan ve kayan taşlar gördüm."

Ve gerçekleşiyor

Dunne rüyasında kazanın tarihini öğrenmeye de çalıştı. Ancak tek öğrenebildiği kazanın gelecek bahar olacağı idi. Kendisine göre kazanın olacağı ay Nisan ortalarıydı. 14 Nisan 1914'te "Uçan İskoçyalı" adlı posta treni, Forth Bridge'in 24 km kuzeyindeki Burntisland istasyonu yakınlarında raydan çıktı ve 6 metre aşağıya yuvarlandı.

Bir ceset gördü

Kanadalı bir kadın olan Bayan **Zmenak,** rüyasında onu polisin telefonla aradığını gördü. Ona, kocasının bir süre eve gelemeyeceğini, çünkü birisinin öldürüldüğünü söylediler. Sonra bacaksız bir ceset gördü. Uyandığında kocasının ölen kişi olmayacağına, ancak eğer eşyaları çıkarsa başka birinin öleceğine emindi. Kocası karısının laflarına kulak asmadı.

Trafik kazası

Daha sonra olanlar ise büroyu işleten Yeni Ufuklar Araştırma Kurumu'nun raporunda şöyle belirtiliyor:

"Eve dönerken otomobilinde bir elektrik arızası oldu ve durdu. Bay Zmenak telefona doğru yürüdü. Karısının, onu bulunduğu yerden arabayla gelip almasını isteyecekti. Bu sırada bir polis arabası durarak ona ne yaptığını sordu. Polislere derdini anlatırken, yolun öbür tarafına başka bir araba yanaştı.

Yolunu kaybeden sürücü, yolu sormak üzere polislere doğru geldi. Polislerden yolun tarifini öğrenen adam, arabasına dönerken başka bir araba ona çarptı ve adam derhal öldü. Bacakları altına kıvrılmıştı. Sanki kesilmiş gibi duruyordu. Polis Bayan Zmenak'ı aradı. Kocasının hemen eve dönemeyeceğini söyledi. Bir adam ölmüştü ve kocasının tanıklığına ihtiyaç vardı."

Sırplı milliyetçiler tarafından öldürülmeden az önce Arşidük Ferdinand görülüyor. Suikast zaten kritik olan Avrupa'daki ilişkileri bozdu ve Birinci Dünya Savaşı başladı (üstte).

Savaşı bildiren rüya

27 Haziran 1914 gecesi Balkan Piskoposu **Joseph de Lanyi** korkunç bir rüya gördü. Rüyada çalışma masasının üzerinde siyah çerçeveli bir mektup duruyordu. Mektubun üstünde Arşidük **Ferdinand**'ın arması vardı (Arşidük Ferdinand, Avusturya-Macaristan İmparatorluğunun veliahtıydı ve piskoposun da öğrencisi olmuştu). Rüyasında mektubu açtığında, kâğıdın üst kısmında bir sokak sahnesi gördü. Arşidük yanında eşiyle birlikte bir otomobilde bir generalle karşı karşıya oturuyordu. Şoförün yanında başka bir subay oturuyordu. Aniden iki adam kalabalıktan sıyrıldı ve karı-kocaya ateş etti. Mektubun altındaki yazı da şöyleydi:

"Sayın Piskoposluk makamına, sevgili Dr. Lanyi. Eşim ve ben Sarajevo'da siyasi bir suikasta kurban gittik. Dualarınıza sığınıyoruz. Sarajevo, 28 Haziran 1914 saat 16.00."

Piskopos, ertesi gün suikastın haberini duydu. Birkaç hafta içinde de savaş Avrupa'yı kapladı.

Zaman-mekân aşılıyor

Araştırmacılar, haberci rüyaları şöyle değerlendiriyorlar: İnsanlar uykularında zaman-mekân engellerini aşarlar. Böylelikle gelecekte olacak olaylar rüyada görülür. Fakat yine de bu zaman-mekân engelinin nasıl aşılabildiği şimdilik bilinmiyor.

Bilimsel problemler, rüyalarda çözülebilir mi? Sayfa 728'de.

John W. Dunne, Forth Bridge yakınlarında bir setten trenin düşeceği rüyasını gördü. Birkaç ay sonra rüya gerçekleşti (altta).

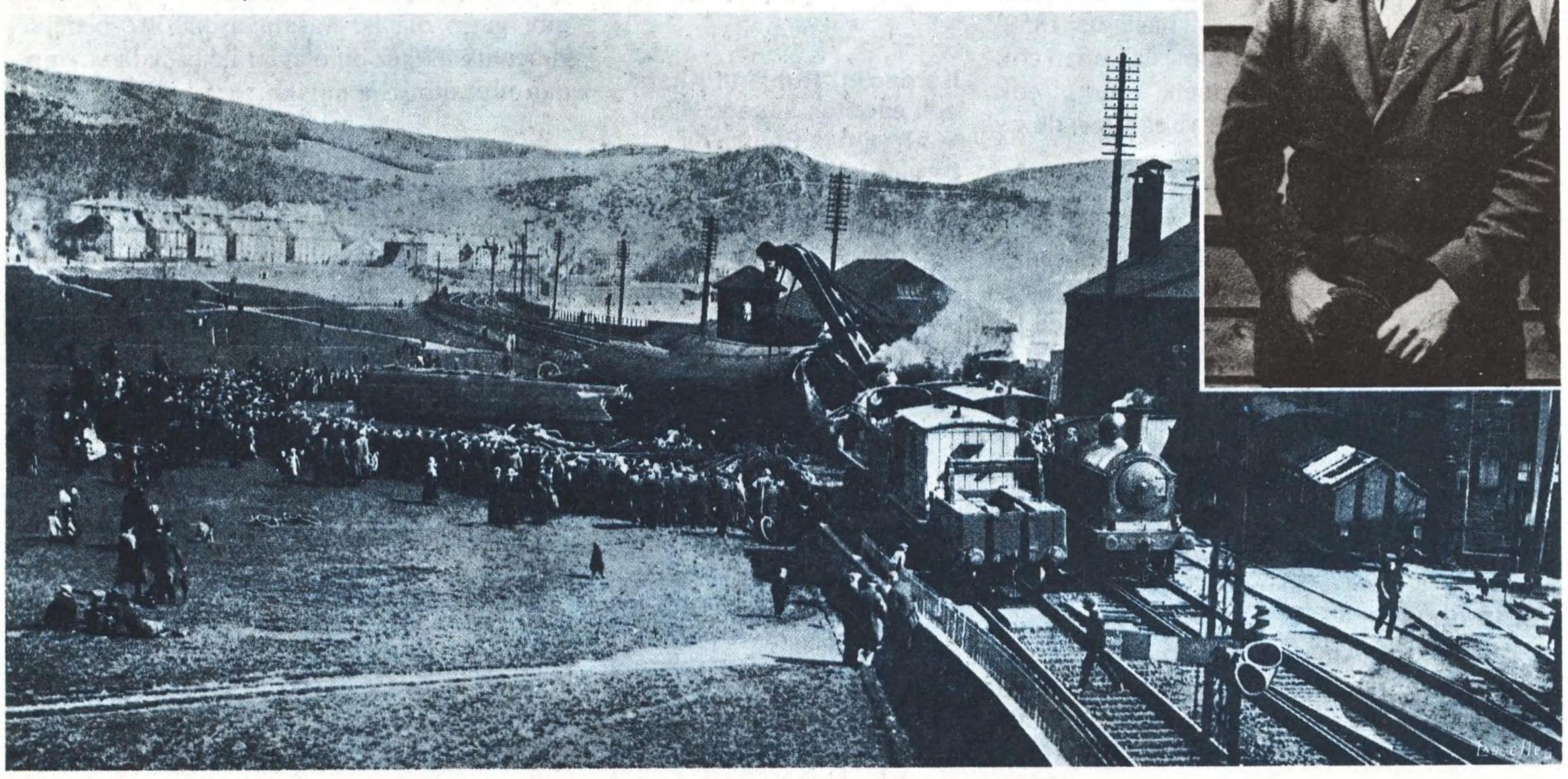

Hippolyte Rivail, Fransa'nın önde gelen eğitimcilerindendi. Ruhçulukla ilgisi yoktu. Şüpheyle baktığı bu alanın en önde gelen isimlerinden biri oldu. Aşağıda onun mücadelesi ele alınıyor.

Şüphecilikten ruhçuluğa

BUGÜN "ALLAN KARDEC" adı ile daha iyi tanınan **Hippolyte Leon Denizard Rivail,** 1804 yılında Fransa'nın Lyon şehrinde doğdu. Yörenin tanınmış avukat ve hâkimlerinden biri olan babası, oğlunun iyi bir eğitim görmesini istiyordu. Bunu gerçekleştirebilmek amacı ile onu 10 yaşında İsviçre'deki Yverdon Enstitüsü'ne gönderdi. Burası zamanın ünlü eğitimcisi **J. H. Pestalozzi**'nin (1746-1827) kurup yönettiği bir okuldu. Pestalozzi, bilginin en önemli kaynağı olarak sezgiyi kabul ediyordu. Öğrencilerini günde 10 saatlik bir programla sanattan bilime kadar tüm dallarda eğitiyordu. Diğer yandan da tek tek onların kişiliklerinin gelişmesine önem gösteriyordu. Katolik ailelerin çocuklarına ayrıca din dersleri de veriliyordu.

Bir okul açıyor

Rivail'in bu okulda geçirdiği 6 yıl onun hayat akışını değiştirdi. Pestallozzi'nin eğitim sistemini devam ettirmek amacı ile öğretmen olmaya karar verdi ve 1826'da Paris'te kendi okulunu açtı. O tarihte, daha sonra 22 ciltte toplanacak Fransız edebiyatı, grameri ve matematik ders kitapları serisinden ilkini yayımladı. 10 yıl süreyle devam ettirdiği açık eğitim kurslarına da başladı.

Okulunu kapatıyor

Birtakım maddi sorunlarından ötürü 1834'te okulunu kapatmak zorunda kaldı. Ama evinde özel dersler vermeye devam etti. Karısı ve çocuğunu geçindirebilmek için ayrıca muhasebecilik de yapmaya başladı. 1850' lerde çok sevdiği eğitimcilik mesleğinden çok uzak kalmış olmasına rağmen, kendini çok açık fikirli ve aydın bir yazar ve eğitimci düzeyine yükseltmeyi başarmıştı.

O zamanki özellikleri

Daha sonraki yıllarda pek çok kitabını İngilizceye çeviren **Anna Blackwell,** onu bir Fransızdan çok bir Almana benzetir. Blackwell, o zamanki Rivail'i şöyle tanımlıyor: *"Enerji ve azim doluydu. Buz denebilecek kadar katıydı. Yaradılıştan şüpheciydi. Her olayda mantıklı çözümler arıyor, sakin ve gösterişsiz bir yaşam sürüyordu. Çok çalışkandı. Fakat hiçbir zaman yeni bir öğreti kurabilecek güçte bir kişi olduğunu çevresine belli etmemiş bir insandı."*

Garip olaylar

Ancak 1848'de Amerika Birleşik Devletleri'nde gelişen olaylar, hem Rivail'in, hem de onun etkisi ile milyonlarca insanın tüm düşünce tarzını değiştirmeye başladı. New York yakınlarında yaşayan **Fox** ailesinin evinde, ölülerin ruhlarının gerçekleştirdiği sanılan masaların hareket etmesi ve bazı acayip seslerin çıkması gibi garip olaylar yaşanıyordu. İşte deneysel ruhçuluk ilk kez bu olaylar ile başladı ve buradan tüm dünyaya yayıldı.

Deneysel spiritizmin kurucusu Allen Kardec (üstte).

Kardec'in "Ruhların Kitabı" adlı eserinin kapağı. Kitap 1857 yılında Fransa'da basıldı (altta).

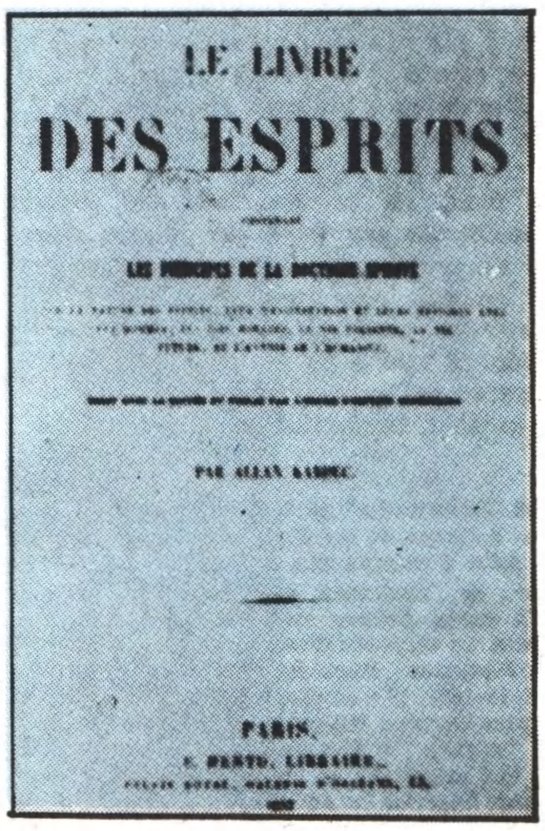
LE LIVRE
DES ESPRITS
PARIS.

"Görürsem inanabilirim"

Her konuya büyük ilgi duyan Rivail, başlangıçta bu konuda da şüpheci davrandı. Bir kitabında, *"Bilim dalında çalışmışsanız cahilin safdilliğine güler geçer, ruhlara asla inanmazsınız"* diye yazmıştı. Ama 1854 yılında bir arkadaşı sadece masaların yerlerinden sıçramakla kalmayıp, öbür dünyadan mesajlar da alındığını söylemesi üzerine, *"Ancak görürsem inanabilirim"* demişti.

Bunda da pek aceleci davranmadı. Bu tür bir seansa ancak 1 yıl sonra katıldı. Seanstan sonra, *"Görünen saçmalığın gerisinde ciddi bir şeyler olduğunu sezdim. Sanki yeni bir yaşamın Tanrı tarafından vahyedilmesi gibiydi, daha iyi incelemeye karar verdim"* diyordu.

Ciddi mesajlar geliyor

En kısa zamanda incelemelerine başladı.

Katıldığı seanslarda alınan pek çok saçma mesajın yanında kendisine verilenler daha ciddi idi. Zamanın ünlü oyun yazarlarından olan **Viktorien Sardou,** 5 senedir bu konuda incelemeler yapan bir grupla Rivail'i tanıştırdı. Onların notlarını da inceleyen Rivail, **Japhet** adlı bir medyum aracılığı ile seanslar yapıp ruhlara pek çok sorular yöneltti ve bunların cevaplarını da aldı.

Modern ruhçuluk kuruluyor

Rivail, araştırmalarının başında öncelikle şu sonuca vardı: Ruhların bilgileri onların tekâmül dereceleri ile sınırlanmıştı. Sonra da şunu buldu: Ruhsal âlemdeki her varlık ancak kendi bulunduğu muhitin kısmi bir tarifini verebiliyordu. Yani, bir varlık o âleme ait her şeyi asla bilip söyleyemiyordu. Açıklayamıyordu da, fakat kendi şartlarını tanıyordu.

Öteki dünyayı daha iyi bilmek ve öğrenebilmek için birçok ruhlara sorular sormak gerekiyordu. Onlardan alınan bilgileri değerlendirebilmek ve bu bilgileri önem sırasına göre düzenlemek gerekiyordu. Bu arada ruhların sadece kendi şahsi tecrübelerinden bahsettikleri de göz önüne alınmalıydı.

J.H. Pestalozzi okulunun bahçesinde. Rivail'in yaşam anlayışına büyük ölçüde etki yapan bu aydın eğitimci, bir yandan öğrencilerinin kişiliklerini geliştirmeye çalışırken, diğer yandan da onlara gerekli dersleri veriyordu (altta).

Bir ruh çağırma seansının en heyecanlı anı. Rivail bu tür olayları önceleri kuşkuyla karşıladı. Fakat daha sonraları bu tür olayların doğruluğunu kabul etti (solda).

Konunun üzerine gidiyor

Rivail'in bu bilinmeyen alanla karşılaştığı zamandaki duyguları biraz karışıktı. Fakat o titiz bir araştırmacıydı ve yüksek bir muhakeme gücüne sahipti. Bir yazısında o dönemi şöyle anlatıyor:

"O zamanlar görünüşü itibariyle doğa kanunlarına aykırı ve açıklanamayan, mantık ve idrakin kabul etmek istemediği olaylar karşısında idim. Aslında hiçbir şey görmüş ve gözlemler yapmış değildim. Fakat biliyordum ki, ruhsal âlemle temas denemelerine katılan birçok dürüst ve tarafsız insan vardı. Ya onlar aldanıyorlardı, ya da olanlar gerçekti. Fakat herhalde bu olayın ortaya çıkarılması mümkündü."

Sıçrayan masalar

1855 yılında ilk kez dönen bir masa olayına tanık olduğu bilinen Rivail, daha sonra bu gözlemini şöyle dile getirdi:

"Masa imkânsız denebilecek bir şekilde sıçrıyor, sağa sola koşuyordu. Benim bu konudaki düşüncelerim değişik olmaktan uzaktı. Çünkü ortada bir nedene dayanması gereken bir olay vardı. Halkın bir salon oyunu haline getirdiği bu görünümün ardında daha ciddi bir şeylerin bulunduğunu görebiliyordum. Bu olay yeni bir yasayı açıklıyordu. Bunu derin bir şekilde incelemeye karar verdim."

Adını değiştiriyor

Bir yıl sonra **"Ruhların Kitabı"** adı altında 500 soru, cevap ve kendi yorumlarını içeren bir eser yayımladı. Üç yıl sonra aynı kitabın daha genişletilmiş ikinci baskısını yayımladığında Allan Kardec adını kullandı. Bu ad kendisine ruhlar tarafından verilmişti ve ona bildirildiğine göre, geçmiş yaşamlarının birinde bir Druid Rahibi olarak yaşarken adı Allan Kardec idi.

Bıraktığı eserler

1869 yılında öldüğü zaman ardında beş büyük eser bıraktı. Bunlar 1857 ve 1860'ta **"Ruhların Kitabı"**, 1861'de **"Medyumların Kitabı"**, 1864'te **"Ruhçuluğa Göre Gerçek"**, 1865'te **"Cennet ve Cehennem"** ve 1867'de **"Yaradılış"** adlı kitaplardı. Ancak o bunları kendi yazmadığını, ruhların medyumlar aracılığı ile yolladığı mesajları toplayıp derlediğini belirtiyordu. Ayrıca ölümüne kadar **"Ruhlar Geçidi"** adlı bir dergi de yayımladı.

Gene doğmayı kabul ediyor

Ruhçuluğun en belirgin özelliği, görülen ve

maddeden oluşan ile görülmeyen ve ruhsal olan iki dünyanın var olduğudur. Ruh, beş duyu ile algılanamayan bir olgudur. İnsanın fizik bedeni ile, "perispiri" denilen başka bir maddenin yardımı ile birleşir. Doğumumuzla oluşan bedenimiz zamanla eskiyip yıpranınca fiziksel ölüm meydana gelir ama ruh bir süre sonra başka bir bedende tekrar dünyaya dönmek üzere ölümsüz kalır. Ruh, Kardec'in görüşüne göre mükemmele varıncaya kadar tekrar tekrar dünyaya gelir. İnsanlar daha önceki çeşitli yaşamlarındaki düşünce, eylem ve başarılarının bir bütünüdür. Kardec'e göre bu inanılmaz bir mucize değil, değişmez bir doğa yasasının işlevidir.

O bir araştırmacıydı

Kardec asla yeni bir din yarattığını iddia etmedi. Bir medyum ya da gizemci de değildi. Kardec'in kitapları,öte âlemi ve ruhlarla ilişkileri, Batı dünyasında bugüne kadar en açık şekilde anlatan ve inceleyen eserlerdir. O sadece zeki ve üst düzeyde bir düşünür olarak medyumların aracılığıyla aldığı çeşitli bilgileri topladı, düzenledi ve sundu.

Kardec aynı zamanda en eski ruhçu araştırmacılarından biri olarak, normalötesi olayları incelemeye de zaman buldu. **"Ruhlar Geçidi"** ve **"Medyumların Kitabı"** adlı eserlerinde bu konulara geniş bir şekilde yer verdi.

Kardec, her akıllı sonucun bir akıllı nedeni olduğunu kabul ederdi ve ruhlarla haberleşmeye, inanılması gereken birçok kanıt bulduğuna da inanıyordu. Ancak yaşadığımız dünyada olduğu gibi, ruhlar dünyasında da konuşanların çokluğundan, her söylenenin doğru olmadığından yakınır, bunların mantıklı olanlarını araştırmacının ayıklaması gerektiğini savunurdu.

Kardec ünlü Fransız psikoloji ve psikiyatri bilgilerinden **Janet, Charcot** ve **Bernheim**'ın daha sonraki yıllarda yaptığı araştırmaları göremeden öldü. Onlar kadar derinlere inenemiş olsa bile,aynı yoldayürüdü ve benzeri sonuçlar elde etti. Ayrıca varsayımlardan çok, eldeki somut olaylara değer verdi. Kardec şöyle diyordu: *"Masaların ters dönmesini gülünç karşılayabilirsiniz ama bu haberleşmeden ortaya çıkan felsefe ve inanca asla gülüp geçemezsiniz."*

Kitapları yakıldı

Katolik Kilisesi, Kardec'in kitaplarını "sakıncalı" bularak lanetledi ve yasaklar listesine aldı. Hatta 1861'de bu kitapların büyük bir bölümü Barcelona'da yakıldı. Bu olaydan sonra o, şöyle konuştu: *"Kitapları yakabilirsiniz ama düşüncelerimi asla!"*

Modern ruhçuluğun ilkeleri

Sonuçta Allan Kardec modern ruhçuluğun kurucusu olarak kabul edildi. Onun yaptığı çalışmalarla ruhçuluğun temel ilkeleri ortaya çıkmaya başladı. Bunlardan bugün de geçerli olan bazıları şunlardır:

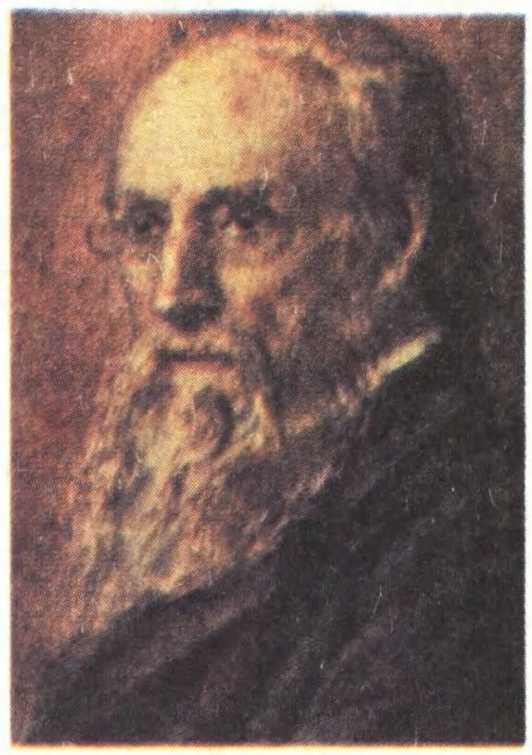

Allan Kardec'in çağdaşı ünlü Amerikalı kâhin ve durugörü medyumu Andrew Jackson Davis (üstte).

Brezilyalı devlet adamı Adolfo Bezerra de Meneses, ülkesinde spiritizmin yayılmasına büyük katkılar yaptı (üstte).

1- Maddi varlıklar, **görünen yahut cismani** varlıklardır. Gayri maddi varlıklar ise görünmeyen varlıklardır, yani onlar ruhsal âlemi oluştururlar.

2- Ruhlar zaman zaman ölümlü bedene bürünürler. Bu bedenin ölümle harap olması ruhların serbest kalmalarına yol açar.

3- Can, beden ve ruhun birleşmesiyle ortaya çıkar.

4- İnsanda üç esas vardır: a- Ruh, b- Fiziksel beden, c- İkisinin birleşmesinden oluşan canlı varlık.

5- Bütün ruhlar tekrar ve tekrar doğma ile tekâmül ederler. Bu doğumlarda yaşamların bir kısmı, önceki yaşamların borçlarının ödenmesidir. Diğer kalan kısımları ise, vazifeli hayatlardır.

6- Ruhun bedenlenmesi sürekli bir gelişim gösterir. Bu ruhsal evrimleşmede ölçü, ruhun maddi ve manevi çabasına bağlıdır.

7- Bedenlenen ruh, maddenin tesiri altına girer. Bu şekilde iyiye ve kötüye daha eğilimli olur. Ruhun arınmış olması bu tesirlerden kurtulmuş olması ile mümkündür.

8- Evrendeki çeşitli dünyalarda yaşam vardır. Ruhlar oralarda da bedenlenirler.

9- Kefaretle silinmeyecek ve düzeltilmeyecek hiçbir kabahat yoktur. İnsan muhtelif maddi hayatları sırasında kendi arzusuna göre daima ilerlemek imkânına ve son gayesi olan tekâmül ile yürümek imkânına sahiptir.

Etkisi büyük oldu

Kardec'in kitapları pek çok dile çevrildi. Düşünceleri başta Brezilya olmak üzere pek çok toplumu etkiledi. **Adolfo Bezerra de Meneses** adlı Brezilyalı bir bilim ve devlet adamının da büyük etkisi ile bugün Brezilya'da 28 milyon kişi Kardec'in ruhçuluk felsefesini benimsiyor ve bu inanç doğrultusunda kurulan hastane, yetim evleri ve sağlık tesislerinde yardım için başvuran herkese el uzatılıyor.

Sadece Sao Paolo'da günde 1000 kişi,200 gönüllü medyum tarafından tedavi ediliyor. Aradan geçen yaklaşık 150 yıla rağmen Kardec'in kitapları hâlâ milyonlarca satıyor. Öte yandan Brezilya hükümeti, üzerinde Kardec'in resmi olan pullar bile bastırıyor.

Daha fazla bilgi için

Neo-Spiritizm, Modern-Spitirizm, Bilim Araştırma Merkezi, 1978.

The Mediums' book, Allan Kardec, Psychic News, 1975.

The flying cow, Guy Lyon Playfair, Souvenir, 1966.

The indefinite boundary, Guy Lyon Playfair, Souvenir, 1976.